Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 17. juuli 2015
(OR. en)

11065/15

Institutsioonidevaheline dokument:
2015/0148 (COD)

CLIMA 88
ENV 499
ENER 289
TRANS 241
IND 116
COMPET 370
MI 498
ECOFIN 621
CODEC 1059

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Kättesaamise kuupäev:	16. juuli 2015
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2015) 337 final
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ eesmärgiga hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja investeeringuid, mis toetavad süsinikdioksiidiheite vähendamist

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2015) 337 final.

Lisatud: COM(2015) 337 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 15.7.2015
COM(2015) 337 final

2015/148 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ eesmärgiga hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja investeeringuid, mis toetavad süsinikdioksiidiheite vähendamist

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2015) 135 final}
{SWD(2015) 136 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Et kliimamuutustega tõhusamalt toime tulla ja täita ELi süsinikdioksiidiheite vähendamise pikaajaline eesmärk kahandada heitkoguseid 2050. aastaks vähemalt 80 %, tuleb jätkata edasiminekut vähese süsinikdioksiidiheitega majanduse poole ning leida uusi võimalusi majanduskasvuks ja töökohtade loomiseks. Nende jõupingutuste tähtsa verstapostina leppis Euroopa Ülemkogu 2014. aasta oktoobris kokku kliima- ja energiapoliitika raamistiku aastani 2030, mis on tähtis samm nende jõupingutuste elluviimisel.

Aastani 2030 seatud kliima- ja energiapoliitika raamistiku rakendamine on peamine element tugeva, tulevikku suunatud kliimapoliitikaga energialiidu loomisel, mida komisjon peab järgmistel aastatel kõige olulisemaks küsimuseks. Samal ajal on EL astunud 2030. aasta poliitikaraamistiku kokkuleppega ja selle rakendamise kohta tehtava käesoleva ettepanekuga suure sammu tugeva rahvusvahelise kliimakokkuleppe sõlmimise poole 2015. aasta detsembris Pariisis.

2030. aasta poliitikaraamistiku keskne meede on siduv eesmärk vähendada liidus 2030. aastaks ELi kasvuhoonegaaside koguheidet 1990. aastaga võrreldes vähemalt 40 %. Selle eesmärgi kulutõhusaks täitmiseks peavad ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (edaspidi „ELi HKS”) kuuluvad majandussektorid vähendama oma heitkoguseid 43 % ning HKSi mittekuuluvad sektorid 30 % võrreldes 2005. aastaga. Euroopa Ülemkogu on esitanud peamised põhimõtted heitkoguste vähendamiseks ELi HKSis [1]. Käesoleva ettepanekuga sätestatakse vajalik õigusraamistik Euroopa Ülemkogu sätestatud põhimõtete rakendamiseks kolmes peamises valdkonnas.

1) Et vähendada heitkogustega kauplemise süsteemis kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2030. aastaks 43 % võrra, muudetakse ettepanekuga alates 2021. aastast heitkoguste ülemmäära iga-aastast vähendamiskoefitsienti seniselt 1,74 %lt 2,2 %ni, mis vastab süsinikdioksiidi edasisele vähenemisele umbes 556 miljoni tonni võrra ajavahemikul 2021–2030.

2) Ettepanek tugineb alates 2013. aastast kehtivate ühtlustatud eeskirjade rakendamisel saadud headele kogemustele ning sellega arendatakse edasi prognoositavaid, kindlaid ja õiglasi eeskirju tööstussektorile lubatud heitkoguse ühikute (LHÜd) (direktiivi tekstis on kasutatud terminit „saastekvoot”) tasuta eraldamise kohta, et vältida sobival viisil võimalikku süsinikdioksiidi heite ülekandumise (direktiivi tekstis on kasutatud terminit „süsinikdioksiidi leke”) ohtu. Kavandatavate eeskirjade eesmärk on kaitsta ELi energiamahukate tööstusharude rahvusvahelist konkurentsivõimet järkjärgulisel üleminekul vähese CO_2-heitega majandusele senikaua, kuni muud tähtsamad majandusriigid ei ole võtnud võrreldavaid meetmeid, ja säilitada stiimulid investeerida pikaajaliselt vähese CO_2-heitega tehnoloogiasse. Kuna Euroopa Ülemkogu tegi otsuse jätta enampakkumisel müüdavate LHÜde osakaal vähendamata, piirab see tööstussektorile tasuta eraldatavate LHÜde kogust, seetõttu tuleb kehtestada eesmärgipärased eeskirjad. Selline eesmärgistatus saavutatakse peamiselt kolme meetme abil: *LHÜde tasuta eraldamise sagedasem vastavusse viimine tootmisandmetega*

[1] http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/ET/ec/145430.pdf.

tagab toetuse andmise kasvavatele ettevõtetele ja sektoritele. Tasuta eraldatavate LHÜde arvutamiseks kasutatavate *võrdlusaluste ajakohastamine* peab kajastama tööstusharude tehnoloogilist võimekust ja edasiminekut võrreldes eelmise kümne aastaga. *Loetelus sektoritest*, kes saavad kõige suurema osa tasuta LHÜdest, keskendutakse rohkem sektoritele, kes puutuvad võimaliku süsinikdioksiidi heite ülekandumise ohuga kõige rohkem kokku. Kui seniste süsinikdioksiidi heite ülekandumist puudutavate eeskirjadega reguleeritakse peamiselt otseste CO_2-ga seotud kulude hüvitamist, siis siinses ettepanekus käsitletakse ka kaudseid CO_2-ga seotud kulusid.

Võttes arvesse, et liikmesriigid kasutavad erinevaid energiaallikaid, tuleks ELi HKSi kaudu saadud tulust hüvitada kaudsed CO_2-ga seotud kulud kooskõlas riigiabi eeskirjadega. Liikmesriigid peaksid maksma osalist hüvitist nende sektorite või allsektorite teatud käitistele, mille puhul on kindlaks tehtud, et seal esineb suur süsinikdioksiidi heite ülekandumise oht, sest kasvuhoonegaaside heitkogustega seotud kulud kantakse üle elektrihindadesse, juhul kui selline toetus on vajalik ja proportsionaalne, paneb energiat säästma ning edendab nõudluse üleminekut tavaenergialt taastuvenergiale.

Konventsiooniosaliste poolt Pariisi konverentsil vastu võetava protokolli ja selle juurde kuuluvate otsustega on vaja rahastamiskõlblike partnerite jaoks sätestada kliimameetmete jõulise rahastamise, tehnosiirde ja suutlikkuse arendamise tingimused, pidades silmas eriti kõige väiksema võimekusega riike. Avaliku sektori kliimameetmete rahalistel vahenditel on tähtis roll ressursside kaasamisel ka pärast 2020. aastat. Seetõttu tuleks enampakkumiste tulu kasutada ka kliimameetmete, sealhulgas kliimamuutuste mõjuga kohanemise rahastamiseks haavatavates kolmandates riikides. Kliimameetmete rahastamiseks kaasatavate vahendite hulk sõltub veel konventsiooniosaliste esitatud kavatsetavate riiklikult kindlaks määratud panuste suurusest ja kvaliteedist, edasistest investeerimiskavadest ja kohandamise ettevalmistamise protsessist liikmesriikides.

Samuti tuleks ELi HKSi kaudu saadud tulu kasutada tihedas koostöös sotsiaalpartneritega, et edendada oskuste kujundamist ja majanduse CO_2-heite vähendamisest tingitud tööjõu ümbersuunamist töökohtade vahetamise tõttu.

3) Ettepanekus käsitletakse mitut rahastamismehhanismi, millega toetatakse energia- ja tööstussektori osalejaid uuenduste ja investeerimisega seotud probleemide korral, millega nad võivad kokku puutuda üleminekul vähese CO_2-heitega majandusele. Täpsemalt öeldes täiendatakse ettepanekuga senist uuendusliku tehnoloogia tutvustamise toetust ja seda laiendatakse tööstusvaldkonna murrangulistele uuendustele. LHÜde tasuta eraldamine energiasektori ajakohastamiseks jääb väikese sissetulekuga liikmesriikidele ka edaspidi kättesaadavaks ning selleks, et soodustada investeeringuid energiasüsteemide tänapäevastamisse ja energiatõhususe parandamisse, luuakse erifond, millega aidatakse kaasa heitkoguste vähendamisele. See uus rahastamisvahend toetub komisjoni ja Euroopa Investeerimispanga (edaspidi „EIP") senistele ELi HKSiga seotud koostöö kogemustele ja põhineb võimaluse korral Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi eeskujul.

Samuti kohandatakse siinse ettepanekuga direktiivi ja kõiki volitusi, mis on komisjonile varem kontrolliga regulatiivmenetluse teel delegeeritud vastavalt Lissaboni lepingu kohase delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide süsteemiga[2]. Arvestades ELi kohustust tagada parem õigusloome, säilitatakse delegeerimine ja rakendusaktid üksnes juhul, kui see on hädavajalik ELi HKSi tõhusaks toimimiseks.

[2] 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011.

Käesolevas ettepanekus ei käsitleta küsimusi, mis on seotud lennunduse kuulumisega ELi HKSi. Muudatused, mis on seotud direktiivi kohaldamisega lennutegevusele, peaksid jõustuma pärast rahvusvahelise kokkuleppe saavutamist Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni 2016. aasta üldkogul maailmaturu põhise meetme teemal, mis viiakse ellu 2020. aastaks.

Kooskõla valdkonna olemasolevat poliitikat puudutavate sätetega

Muudest kliimameetmete valdkonna poliitikavahenditest on käsitletava teemaga kõige tihedamini seotud taastuvenergiaallikate ja energiatõhususe alane poliitika. Mõlemad poliitikavaldkonnad toetavad täielikult ELi HKSi keskkonnaalast tõhusust ning nende ja ELi HKSi vahelist koostoimet tugevdati hiljuti kokkulepitud turustabiilsusreservi abil. Nagu 2030. aasta kliima- ja energiaraamistiku juurde kuuluvas mõjuhinnangus esitatud analüüs näitab, eeldab üldise eesmärgi, st heitkoguste kulutõhusa 40 % vähendamise saavutamine võrreldes 1990. aastaga suuri panuseid taastuvenergia ja energiatõhususe meetmete raames.

Kui vaadelda sidusust rahvusvahelise kliimapoliitikaga, siis tuleb kindlasti märkida, et ELi HKSis on määratud süsinikdioksiidile tõhusalt hind ja süsteemi seatakse tänu ELis saadud kogemustele heitkogustega kauplemise süsteemide puhul eeskujuks kogu maailmas.

Kooskõla liidu muude poliitikavaldkondadega

Käesolev ettepanek annab võimaluse rakendada osa kliima- ja energiapoliitika raamistikust aastani 2030 alustalana, mis aitab üles ehitada elujõulise ja tulevikku suunatud kliimapoliitikaga energialiidu.

CO_2-heite vähendamine nõuab muudatusi. ELi poliitikavaldkondade ja rahastamisvahendite toel minnakse nende muudatustega aktiivselt kaasa. Lisaks ELi HKSiga otseselt seotud meetmetele pakutakse CO_2-heidet vähendavasse innovatsiooni investeerimiseks võimalikku rahastust ka sellistest ELi vahenditest nagu Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond või programm „Horisont 2020” ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, millega kaasneb tajutav topeltrahastamise oht. Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi prioriteetsed valdkonnad on taastuvenergia kasutamise laiendamine, ressursitõhususe suurendamine ning uurimis- ja arendustegevus ning fond pakub ELis järgmise kolme aasta jooksul 315 miljardi euro väärtuses lisainvesteeringuid. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid tegutsevad ainult finantsmeetmete kaudu, andes laene olemasolevatele projektidele, mis on alustusvalmis kolme aasta jooksul ja millel on laiem, mitut sektorit hõlmav rakendusala, näiteks digitaalmajandus ja haridus. ELi HKSi kaudu rahastamise põhimõtted on välja töötatud kooskõlas riigiabi eeskirjadega, et tagada avaliku sektori kulutõhusus ja vältida turumoonutusi. Majanduse CO_2-heite vähendamisest tingitud töökohtade vahetamisega kaasnevad ELi tööhõive-, sotsiaal- ja pädevuspoliitika meetmed, muu hulgas Euroopa Sotsiaalfondi kaudu.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

Õiguslik alus

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping”) artiklitega 191–193 kinnitatakse ja täpsustatakse ELi pädevust kliimamuutuste valdkonnas. Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 192.

Subsidiaarsus (jagatud pädevuse puhul)

ELi HKSi direktiiv on olemasolev ELi poliitikavahend, mis jääb kehtima ka pärast 2020. aastat. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt on selle vahendi muutmise ettepaneku eesmärke võimalik saavutada ainult ELi tasandil komisjoni ettepaneku alusel.

Kliimamuutused on piiriülene probleem, seetõttu tuleb kliimameetmete võtmine kooskõlastada Euroopa tasandil ja võimaluse korral üleilmsel tasandil. Täpsemalt öeldes tagab ELi tasandil tegutsemine 2020. aasta järgse süsinikdioksiidituru kõige tulemuslikuma reformimise, paneb tööstusettevõtjad investeerima vähese CO_2-heitega tehnoloogiasse, säilitades samal ajal nende rahvusvahelise konkurentsivõime ja ELi siseturu.

Seetõttu ei ole selle direktiivi eesmärke liikmesriikide eraldi tegutsemise kaudu võimalik piisaval määral täita ning direktiivi rakendusala ja mõju arvestades on need parem saavutada liidu tasandil.

Proportsionaalsus

Mõjuhinnangu kohaselt vastab ettepanek proportsionaalsuse põhimõttele, sest ei lähe kaugemale, kui on vajalik ELi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise 2030. aasta eesmärgi täitmiseks kulutõhusal viisil, tagades samal ajal siseturu tõrgeteta toimimise.

Õigusakti valik

Käesoleva ettepaneku eesmärgi saavutamiseks sobib kõige paremini direktiiv. See on olemasoleva ELi HKSi direktiivi (direktiiv 2003/87/EÜ) muutmiseks kõige asjakohasem õiguslik vahend.

Direktiiviga nõutakse liikmesriikidelt eesmärkide saavutamist ja meetmete rakendamist nende enda materiaal- ja menetlusõiguse süsteemide kaudu. Selline lähenemine annab liikmesriikidele ELi meetme rakendamiseks suurema vabaduse kui määrus, jättes direktiivi meetmete rakendamiseks sobivaimate vahendite valiku liikmesriikidele. See võimaldab liikmesriikidel tagada, et muudetud eeskirjad on ELi HKSi rakendamisel vastavuses olemasoleva materiaal- ja menetlusõigusliku raamistikuga, eriti seoses käitistele lubade andmise korra ning täitemeetmete ja karistustega.

Lõpuks olgu märgitud, et direktiivi kui asjakohase õigusakti valik on kooskõlas ka põhimõttega, et senikaua, kuni eesmärke täidetakse, tuleks võimalikult vähe sekkuda.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJUHINDAMISE TULEMUSED

Olemasoleva õigusakti järelhindamine/toimivuskontroll

Olemasoleva HKSi direktiivi asjakohasuse, tõhususe, tulemuslikkuse, Euroopa lisandväärtuse ja muude liidu poliitikavaldkondadega sidususe hindamiseks tehtud uuringu esialgsed tulemused näitavad, et ELi HKS kui poliitikavahend, mis ühendab keskkonnaalase õigusakti turuinstrumendiga, toimib praktikas piisavalt ja täidab oma eesmärgid. See on ELi kliimaeesmärkide saavutamise seisukohast väga oluline, sest kujutab endast kulutõhusat viisi heitkoguste vähendamiseks. Süsteemi kuuluvate sektorite heide on järjekindlalt kahanenud ja

ehkki kogu heitkoguste vähendamist ei saa panna ainuüksi ELi HKSi arvele, on tõendatud, et see süsteem aitab sellele tõhusalt kaasa.

ELi HKS hõlbustab CO_2-ga seotud kulude arvessevõtmist. See mõjutab investeerimisotsuste tegemist, ehkki praeguse madala CO_2-hinna tõttu on CO_2-ga seotud kulud sageli arvestatud üldiste energiakulude hulka. Tavapäraseks on saanud väiksemad muudatused kasvuhoonegaaside heite vähendamise tõhustamiseks, suuremad investeeringud selles vallas on praegu pigem veel erandlikud.

Lisaks annab ELi HKS selget Euroopa lisandväärtust, sest liikmesriikide lahknevad süsteemid või teistsugune kliimapoliitika tähendaksid reguleeritud ettevõtjate jaoks killustatust ja kulude suurenemist, samuti erinevaid sihttasemeid ja CO_2-hindu ELis, mis muudaks haldamise keerulisemaks. Kogu ELis ühtse CO_2-hinnaga ja ühtlustatud taristuga ELi HKS saab kasu kogu koostoimest, mida ELi meede võib anda.

Sellegipoolest nõuab heitkoguste vähendamise 2030. aasta eesmärgi täitmine ja ülempiiri kehtestamine, mille tulemusena vähendatakse heitkoguseid võrreldes 2005. aastaga 43 %, olemasoleva raamistiku muutmist. Peamiselt hõlmab see muudatusi iga-aastases lineaarses vähendamisteguris – millega alandatakse alates 2021. aastast ELi HKSi ülempiiri –, LHÜde tasuta eraldamist, süsinikdioksiidi heite ülekandumist, enampakkumisel müüdavate LHÜde osakaalu ja süsinikdioksiidiheite vähendamist toetavaid rahastamismehhanisme.

Konsulteerimine sidusrühmadega

Käesoleva ettepaneku väljatöötamise eri etappidesse kaasati liikmesriigid, tööstusringkondade esindajad, vabaühendused, teadus- ja akadeemilised asutused, ametiühingud ja kodanikud. Lisaks 2030. aasta raamistiku teemalisele avalikule konsultatsioonile korraldati sidusrühma ulatuslik jätkukonsultatsioon 2020. aasta järgset süsinikdioksiidi heite ülekandumist käsitlevate sätete erinevate tehniliste aspektide kohta, samuti innovatsiooni toetamise küsimustes. 2014. aasta maist juulini märkuste esitamiseks avatud kirjaliku konsultatsiooni[3] käigus ja 2014. aasta juunis, juulis ja septembris toimunud kolmel sidusrühmade kohtumisel,[4] kus keskenduti süsinikdioksiidi heite ülekandumisele, edastati komisjonile väärtuslikke vaatenurki. Kõnealuse konsultatsiooni tulemused on avalikustatud järgmisel veebisaidil:

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/cap/leakage/documentation_en.htm.

Sellele järgnes veebikonsultatsioon, mis oli märkuste esitamiseks avatud detsembrist 2014 kuni märtsini 2015 ja mille käigus keskenduti peamiselt ELi HKSi muudele aspektidele, nagu energiasektorile LHÜde tasuta eraldamise jätkamine, programmi „NER300” raames saadud kogemused, mida on võimalik kasutada tulevase innovatsioonifondi rakendamisel ja laiendamisel tööstuslike uuendusprojektide jaoks, moderniseerimisfondi haldusstruktuur, kogemused väikeheitetekitajate valikulise väljaarvamisega HKSist 3. etapis, liidu registri tasud ja ELi HKSi üldine hindamine. Komisjon sai väga erinevatelt sidusrühmadelt üle 500 ettepaneku. Teise konsulteerimise tulemuste ülevaade on esitatud käesoleva ettepaneku[5] juurde kuuluva mõjuhinnangu 1. jao punkti 3 alapunktis 2 ja 3. lisas ning neid võeti siinse ettepaneku koostamisel võimalikult suures ulatuses arvesse.

---

[3] Järelduste kokkuvõte ja konkreetsed ettepanekud on esitatud kliimameetmete peadirektoraadi veebisaidil http://ec.europa.eu/clima/consultations/articles/0023_en.htm.

[4] Kohtumiste protokollid ja ettekanne on esitatud kliimameetmete peadirektoraadi veebisaidil http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/cap/leakage/documentation_en.htm.

[5] SEC(2015) XXX.

Üldiselt avaldati avaliku konsultatsiooni käigus ELi HKSile kui poliitikavahendile laialdast toetust.

LHÜde tasuta eraldamise ja süsinikdioksiidi heite ülekandumise ohu vältimise küsimuses eelistas hulk tööstusvaldkonna sidusrühmi mõningaid muudatusi praeguses süsteemis, samal ajal kui muud sidusrühmad, kaasa arvatud liikmesriigid ja kodanikuühiskond, olid seisukohal, et vaja on suuremat eesmärgipärasust või edasist ühtlustamist. Nende märkuste põhjal sätestatakse ettepanekus olemasolevate eeskirjade väikesed muudatused, aga ka LHÜde tasuta eraldamise täpsemalt eesmärgistatud viisid, ajakohastades aja jooksul aset leidnud tehnoloogia arengule tuginevad võrdlusalused ja tagades sealjuures tööstuse rahvusvahelise konkurentsivõime piisava kaitse. Samal ajal võimaldab ettepanek viia LHÜde tasuta eraldamise suuremasse vastavusse käesoleva aja tootmistasemega üksikute LHÜde sagedasema arvutamise kaudu.

Innovatsioonifondiga seotud teemasid käsitledes soosivad energia- ja tööstusvaldkonna sidusrühmad üldiselt CO_2-heidet vähendava innovatsiooni edasist toetamist ja selle kasutusala laiendamist tööstusele ettepanekus kirjeldatud viisil. Seisukohad lahknesid selle suhtes, kuidas kohandada riskijagamise põhimõtteid tööstuses või süsinikdioksiidi kogumisel ja säilitamisel nii, et tõhusus suureneks võrreldes praegu kasutatava programmiga „NER300”. Ettepanekus nähakse nende probleemide lahendusena toetuse andmist projektitsükli varajases etapis ja toetuse määra tõstmist.

Vaatekohad läksid mõnel määral lahku ka moderniseerimisfondile sobiva haldusstruktuuri puhul. Osa sidusrühmi pooldab toetust saavate liikmesriikide juhtrolli fondi töö korraldamisel, seevastu teised soovivad kõikide liikmesriikide, komisjoni ja Euroopa Investeerimispanga (edaspidi „EIP”) jõulisemat osalemist. Ettepanekuga luuakse energiasüsteemide ajakohastamiseks mõistlik tasakaal ühelt poolt toetust saavate liikmesriikide projektide tõhusa rahastuse tagamise vajaduse ning teiselt poolt kõikide liikmesriikide huvide ja EIP eksperditeadmiste ühitamise vahel.

Seoses LHÜde valikulise tasuta eraldamisega energiasektorile toetavad turuosalised üldiselt ühtlustatud ja lihtsustatud eeskirju, samuti ühtseid aruandlussuuniseid, et suurendada mehhanismi läbipaistvust. Seda vajadust suurema läbipaistvuse ja selgemate eeskirjade järele kajastatakse ettepanekus asjakohaselt, andes komisjonile eeskätt võimaluse avaldada liikmesriikidelt saadud investeerimisalast teavet.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Seoses välisekspertide arvamustega toetub komisjon aina arvukamatele vastastikuse eksperdihinnangu saanud empiirilistele teadusuuringutele ELi HKSi kohta. Selle kõrval kasutas komisjon eksperdiarvamust, mida kajastati 2014. aastal tellitud ja ICF Internationali[6] juhitud konsortsiumi tehtud HKSi hindamise uuringus. Lisaks telliti 2014. aastal uuring,[7] et teha kindlaks tööstussektoritelt tootmisahela järgmiste etappide tarbijatele üle kanduvad kulud ja seda kulude ülekandumise võimet mõjutavad tegurid, mida väljendati tähtsate energiamahukate tööstussektorite arvnäitajatega. Telliti veel üks uuring,[8] mille käigus hinnati

6 ICF International, Umweltbundesamt, SQ Consult, Ecologic Institut, Vivid Economics and ZEW – pooleliolev töö.

7 Study on different pass-through factors to assess the impact of the EU ETS carbon cost – pooleliolev töö.

8 Assessment of the first years of the functioning of the new allocation system based on benchmarks – pooleliolev töö.

ühtlustatud võrdlusalusel põhineva LHÜde eraldamise protsessi käigus saadud kogemusi ja eeskätt seda, kas võrdlusaluste kasutamine täitis kavandatud eesmärgi. 2013. aastal tellitud uuringus [9] hinnati kümne tähtsama energiamahuka tööstussektori süsinikdioksiidi heite ülekandumise andmeid aastatel 2005–2012. Nende uuringute järeldusi käsitletakse siinse ettepaneku juurde kuuluvas mõjuhinnangus.

Mõju hindamisel tehtud analüüsi jaoks kasutati ka liikmesriikidelt saadud kontrollitud andmeid 3. etapis tasuta eraldatavate LHÜde kindlaksmääramiseks.

- **Mõjuhinnang**

Direktiivi ettepaneku juurde kuulub mõjuhinnang, mis toetub suures osas 2030. aasta raamistiku [10] üksikasjaliku mõju hindamise tulemustele ning keskendub teatavatele HKSile iseloomulikele metoodilistele elementidele, mida ei ole seni hinnatud.

Mõjuhinnangu kokkuvõtlik teabeleht, kommenteeritud kokkuvõte ja mõju hindamise komitee positiivne arvamus tehakse avalikuks. Mõjuhinnangus vaadeldi terve hulga aspektide mõju, mille kohta Euroopa Ülemkogu andis 2030. aasta raamistiku kohta tehtud järeldustes strateegilised suunised. Nende aspektide hulka kuuluvad süsinikdioksiidi heite võimaliku ülekandumise ohu vältimine, moderniseerimis- ja innovatsioonifondi loomine, LHÜde valikuline tasuta eraldamine elektritootmissektori nüüdisajastamiseks väiksema sissetulekuga liikmesriikides, samuti aspektid, mis lähtuvad alates 2013. aastast saadud kogemustest, näiteks eraldatud LHÜde kehtivus, tugeva ja turvalise registri loomine ja väikeheitetekitajate jätkuv valikuline väljaarvamine.

Kaaluti mitut süsinikdioksiidi heite ülekandumise ohu vältimise võimalust, mis on seotud võrdlusaluste ajakohastamisega, tootmistasandil tehtavate kohandustega, sektorite rühmitamisega süsinikdioksiidi heite ülekandumise ohu alusel ja kaudse kulu hüvitamisega. Innovatsioonifondi puhul keskenduti projektide väljasõelumise ja valimise meetoditele ning rahalise toetuse andmise viisidele. Moderniseerimisfondiga seoses vaeti selle juhtimise võimalusi. Seoses LHÜde valikulise tasuta eraldamisega energiasektorile mõeldi selle peale, kuidas täiustada LHÜde eraldamise viise ja suurendada läbipaistvust paremini kui praegu.

ELi HKSi keskkonnamõjuga seotud eesmärgid on määratud ülempiiri ja lineaarse vähendamisteguri muutmise ettepanekuga, millega tagatakse ELi HKSi kuuluvates sektorites kõige olulisema eesmärgi täitmine – heitkoguste kokkulepitud vähendamine 43 % võrreldes 2005. aastaga. Arvestades, et ELi HKSi panus ELi 2030. aasta üldisesse heitkoguste vähendamise eesmärki on juba kindlaks määratud, väärib rõhutamist asjaolu, et üldine mõju ei sõltunud hinnatud poliitilistest valikutest.

ELi HKSi kuuluvad ettevõtted on otsese mõju all. Olenevalt valikutest erineb ELi HKSi peamistele tööstussektoritele avalduv mõju teatud määral. Paraku on nii, et poliitilised valikud, mis vähendavad mõne tööstussektori kulusid ja sellele avalduvat mõju, toovad tavaliselt kaasa kulude suurenemise ja mõju tugevnemine muudes tööstussektorites, sest tasuta saadavate LHÜde koguhulk on piiratud. Ettepanekus pakutakse võimalusi ka taastuvenergia tootjatele ja vähese CO_2-heitega tehnoloogia jaoks vajalike seadmete valmistajatele. Eeskätt loob uuendusliku tehnoloogia lisarahastamine uusi ärivõimalusi.

---

[9] Carbon Leakage and Competitiveness Assessment, Ecorys, 2014 (http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/cap/leakage/docs/cl_evidence_factsheets_en.pdf).

[10] SWD(2014) 15 final.

- **Õigusloome kvaliteet ja lihtsustamine**

Arvestades komisjoni kohustust tagada parem õigusloome, koostati ettepanek kaasavalt, järgides täieliku läbipaistvuse ja sidusrühmade pideva osaluse põhimõtteid, võttes arvesse välist tagasisidet ja välist kontrolli, et saavutada ettepaneku nõuetekohane tasakaal (vt ka eksperdiarvamuste kogumist ja kasutamist käsitlevat osa).

Ehkki valdav osa ELi HKSi kuuluvatest käitistest on seotud energiamahukate tööstusharudega, mille turustruktuure iseloomustavad suured ettevõtted, käsitletakse ettepanekus ka väikeheitetekitajaid, mille omanikeks võivad olla mikro-, väikesed või keskmise suurusega ettevõtjad: lisaks olemasolevatele eeskirjadele, mis leevendavad halduskoormust ning heitkoguste jälgimise ja aruandluse kulusid, saavad sellised väikese heitega käitised kasu ettepanekust anda liikmesriikidele ka edaspidi võimalus neid ELi HKSist välja arvata, kui nende suhtes kohaldatakse riiklikke meetmeid, millega tagatakse samaväärne panus heitkoguste vähendamisse.

- **Põhiõigused**

Ettepanekuga austatakse põhiõigusi ja järgitakse eeskätt Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige aitab see kaasa keskkonna kõrgetasemelise kaitse eesmärgi saavutamisele kooskõlas säästva arengu põhimõttega, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 37[11].

4. MÕJU EELARVELE

ELi HKSist laekub liikmesriikide eelarvesse suur tulu. Peamiselt just selle seose tõttu avaldab ettepanek mõju riikide eelarvele ja haldusasutustele. Liidu registri turvalist toimimist rahastatakse liidu eelarvest. Väike ja piiratud mõju avaldub ka ELi eelarvele, kuid see on täielikult kaetud kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga aastateks 2014–2020.

5. MUUD KÜSIMUSED

Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord

2030. aasta energia- ja kliimapoliitika raamistiku eesmärkide täitmine kaasatakse energialiidu raames rakendatavasse ühtsesse haldus- ja järelevalveprotsessi.

Praegu kehtiva direktiivi artikli 10 lõike 5 kohaselt peab komisjon jälgima Euroopa süsinikdioksiidituru toimimist ning esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule korra aastas sellekohase aruande. Komisjon jätkab seoses järelevalveprotsessiga ka oma dialoogi kõikide asjaomaste sidusrühmadega.

Kui direktiivi ettepanek on vastu võetud, jälgib komisjon ka edaspidi õigusraamistikku, mille alusel võetakse ELi HKSiga seotud kohustused liikmesriikides üle, samuti erikohustuste täitmist. Seda arvestades sätestatakse artiklis 21 nõue, et liikmesriigid esitavad komisjonile korra aastas aruande direktiivi kohaldamise kohta.

Ettepanekuga ei muudeta ühtegi eespool märgitud aruandlusnõuet. Siiski nõutakse direktiiviga liikmesriikidelt ka edaspidi eriaruannete esitamist, näiteks LHÜde tasuta

[11] ELT C 326, 26.10.2012, lk 391.

eraldamise kohta energiasektorile ja moderniseerimisfondi kaudu rahastatud energiasüsteemide nüüdisajastamise kohta väikese sissetulekuga liikmesriikides. Need aruandlusnõuded on ette nähtud investeerimistoetuste rakendamise läbipaistvuse parandamiseks ja tagamiseks.

Ettepanekus esitatud meetmete täieliku rakendamise ja piisava kestusega toimimise järel tehakse liikmesriikides järelhindamine.

Selgitavad dokumendid

Direktiivi ettepanekuga sätestatakse erimeetmed ELi HKSi olemasolevate vahendite muutmiseks. Direktiivi ettepanekust tuleneb mitu õiguslikku kohustust. Seetõttu nõuab selle tõhus ülevõtmine konkreetsete ja sihipäraste muudatuste tegemist liikmesriikide asjaomastes eeskirjades. Paraku ei tarvitse liikmesriikide esitatud riiklike rakendussätete muudetud tekstid anda mõnikord komisjonile rakendamise nõuetekohasuse jälgimiseks piisavat teavet. Seetõttu sätestatakse ettepanekus võimalus nõuda asjakohasel juhul ülevõtmist selgitavaid dokumente.

Ettepaneku erisätete üksikasjalik selgitus

Ettepanekuga muudetakse ELi HKS direktiivi järgmisi põhiosi.

Lineaarne vähendamistegur (artikkel 9)

Lineaarseks vähendamisteguriks kehtestatakse alates 2021. aastast 2,2 %. Sellega tagatakse, et LHÜde üldkogus (ülempiir) kahaneb igal aastal kiiremini, mille tulemusel saavutatakse ELi HKSi kuuluvates sektorites 2030. aastaks üldine heitkoguste vähendamine 43 %.

Enampakkumisel müüdav osa (artikkel 10)

Kooskõlas Euroopa Ülemkogu 2014. aasta oktoobri suunistega, mis ei näe ette enampakkumisel müüdavate LHÜde osa vähenemist, sätestatakse ettepanekuga asjakohase osa suurus protsentides, võttes arvesse erinevaid elemente, mis määravad selle osa suuruse ajavahemikul 2013–2020. Jaotuse mõttes tähendab see, et solidaarsusega, majanduskasvuga ja omavahelise ühendatusega seotud põhjustel jaotatakse 10 % liikmesriikide poolt enampakkumisele pandavatest ELi HKSi LHÜdest teatud väiksema sissetulekuga liikmesriikide vahel, ülejäänud LHÜd jaotatakse kõikide liikmesriikide vahel.

LHÜde tasuta eraldamise ja süsinikdioksiidi heite ülekandumisega seotud sätted (artiklid 10a ja 10b)

Ettepaneku kohaselt ajakohastatakse tööstussektorile tasuta eraldatavate LHÜde määramise võrdlusalused, et kajastada aja jooksul vastavates sektorites toimunud tehnoloogia arengut. Selleks kohaldatakse standardmäära koos võimalusega kohaldada muudetud määra juhul, kui tõendatakse, et sektori tehnoloogia arengu tegelik määr erineb oluliselt kõnealusest standardmäärast.

Sektoritele, kus peetakse võimalikuks süsinikdioksiidi heite ülekandumise ohu esinemist, eraldatakse ka edaspidi rohkem LHÜsid kui muudele sektoritele, kes suudavad paremini asjakohaseid kulusid tootehindadesse üle kanda. Läbivaadatud metoodika süsinikdioksiidi heite ülekandumise tegeliku ohuga sektorite ja allsektorite kindlaksmääramiseks põhineb kahel kombineeritud kriteeriumil: heitemahukusel ja kaubandusmahul.

Lisaks tuleb LHÜde tasuta eraldamise alused viia paremasse vastavusse sektorite tegelike tootmistasemetega. Selleks ajakohastatakse LHÜde tasuta eraldamise põhimõtteid järjepidevalt, säilitades täiel määral stiimulid uuendusi luua ning hoides liikmesriikide, käitajate ja komisjoni halduskoormuse ja halduskulud mõistlikul tasemel.

Uutele osalejatele ja tootmise märkimisväärseks laiendamiseks eraldatakse LHÜd erireservist. See uute osalejate reserv luuakse 250 miljonist eraldamata LHÜst, mis pärinevad turustabiilsusreservist ja mida täiendatakse LHÜdega, mis jäävad kasutamata käitiste sulgemise või tootmises toimunud oluliste muudatuste tõttu 2021. aasta järgsel perioodil. Samuti lisatakse uute osalejate reservi LHÜd, mida kuni 2020. aastani tööstuse osast tasuta ei eraldata ja mida ei paigutata turustabiilsusreservi.

Kaudsed CO_2-ga seotud kulud (artikli 10a lõige 6)

Kaudsete CO_2-ga seotud kulude puhul, mis tekivad CO_2-ga seotud kulude kajastumise tõttu elektrihinnas, nähakse ettepanekuga liikmesriikidele ette võimalus maksta kooskõlas riigiabi eeskirjadega hüvitist ja kasutada selleks enampakkumisest saadud tulu.

Väikeseid heitkoguseid tekitavad käitised (väikeheitetekitajad) (artikkel 27 ja artikli 11 lõige 1)

Võttes arvesse väikeste heitetekitajate suhteliselt suuremaid halduskulusid ELi HKSi raames, on asjakohane näha ette võimalus selliseid käitisi ka edaspidi süsteemist välja arvata. Seetõttu sätestatakse ettepanekus kord, mille kohaselt käesoleval ajal välja arvatud käitised jäävad edaspidi väljaarvatuks juhul, kui nad annavad heitkoguste vähendamisse samaväärse panuse. Liikmesriigid võivad alates 2021. aastast veel käitisi välja arvata.

Innovatsiooni toetamine (artikli 10a lõige 8)

Olemasolevaid ELi tasandi innovatsiooni toetamise vahendeid täiendatakse 400 miljoni LHÜ eraldamisega. Sellele kogusele lisandub veel 50 miljonit LHÜd, mis jäävad aastatel 2013–2020 kasutamata ja mis muidu suunatakse 2020. aastal turustabiilsusreservi. Kui praegu on selline innovatsiooni toetamine piiratud süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise ning taastuvenergia projektidega, siis ettepanekuga laiendatakse seda toetust tööstusele, et hoogustada CO_2-heidet vähendavat innovatsiooni.

Energiasüsteemide ajakohastamine väiksema sissetulekuga liikmesriikides (artiklid 10c ja 10d)

Et toetada energiasüsteemide ajakohastamist väiksema sissetulekuga liikmesriikides ja kasutada heitkoguste kulutõhusa vähendamise huvides täielikult ära energiasektori potentsiaal, nähakse ettepanekuga ette kaks meedet: LHÜde jätkuv tasuta eraldamine energiasektorile ja moderniseerimisfondi loomine.

Sidusrühmad on sageli juhtinud tähelepanu asjaolule, et teatud liikmesriikides takistavad energiasektorile üleminekuperioodil LHÜde tasuta eraldamise tõhususe hindamist esmajoones kohaldatavate eeskirjade ja investeeringute realiseerimise läbipaistvuse puudumine. Ettepanekuga suurendatakse läbipaistvust, seades liikmesriikidele nõude valida teatud rahalise künnise ületavad investeeringud välja konkureeriva pakkumismenetluse alusel. Samuti kehtestatakse liikmesriikidele selged avalikustamisnõuded ja antakse komisjonile võimalus muuta avaliku sektori investeeringute kohta esitatud olulisi andmeid.

Moderniseerimisfondi loomiseks kasutatakse 2 % LHÜde üldkogusest. Kvoodid müüakse enampakkumisel ELi HKSi enampakkumist käsitlevas määruses sätestatud nõuete kohaselt, et tekitada projektide elluviimiseks vajalikud rahalised vahendid. Need rahalised vahendid jaotatakse rahastamiskõlblike liikmesriikide vahel varem kindlaks määratud põhimõtete kohaselt, mis on esitatud ettepaneku lisas. Erilist tähelepanu pööratakse väikesemahuliste projektide rahastamisele.

LHÜde kehtivus (artikkel 13)

Et vähendada halduskulusid, nähakse ettepanekus ette üheks kauplemisperioodiks eraldatud LHÜde kehtivuse pikenemine ka hilisemateks perioodideks.

Üleminek delegeeritud ja rakendusaktide süsteemile (Lissaboni lepinguga kooskõlla viimine)

Vastu on võetud olulised rakendusaktid, sealhulgas enampakkumist käsitlev määrus, liidu registri loomise määrus, LHÜde tasuta eraldamise ja süsinikdioksiidi heite ülekandumisega seotud eeskirju käsitlevad otsused. Et viia direktiiv Lissaboni lepinguga kooskõlla, antakse ettepanekuga komisjonile volitused delegeeritud ja rakendusaktide vastuvõtmiseks asjakohase menetluse kohaselt, juhul kui komisjonile olid sellised volitused eelnevalt antud.

2015/148 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ eesmärgiga hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja investeeringuid, mis toetavad süsinikdioksiidiheite vähendamist

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT ja EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut[12],

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[13],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[14],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/87/EÜ [15] loodi liidus kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem, mille eesmärk on vähendada tulemuslikult ja majanduslikult tõhusalt kasvuhoonegaaside heitkoguseid.

(2) Euroopa Ülemkogu võttis 2014. aasta oktoobris kohustuse vähendada 2030. aastaks liidu kasvuhoonegaaside heitkoguseid võrreldes 1990. aasta tasemega kokku vähemalt 40 %. Kõik majandussektorid peaksid heitkoguste vähendamisele kaasa aitama ja selle eesmärgini jõutakse kõige kulutõhusamal viisil liidu heitkogustega kauplemise süsteemi (ELi HKS) kaudu, nii et 2030. aastaks saavutatakse 2005. aasta tasemega võrreldes heitkoguste vähenemine 43 %. Seda kinnitati liidu ja selle liikmesriikide kavakohase riiklikult kindlaksmääratud vähendamiskohustusega, mis esitati ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile 6. märtsil 2015[16].

---

12 ELT C […], […], lk […].

13 ELT C […], […], lk […].

14 ELT C […], […], lk […].

15 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/87/EÜ, 13. oktoober 2003, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

16 http://www4.unfccc.int/submissions/indc/Submission%20Pages/submissions.aspx.

(3) Euroopa Ülemkogu kinnitas, et selle eesmärgi saavutamise peamine Euroopa vahend on hästi toimiv ja reformitud ELi HKS koos instrumendiga turu stabiliseerimiseks, sealjuures kohaldatakse alates 2021. aastast iga-aastast vähendamistegurit 2,2 %; lubatud heitkoguse ühikute (LHÜd) (direktiivi tekstis on kasutatud terminit „saastekvoot") tasuta eraldamine ei lõpe, olemasolevate meetmetega aga jätkatakse ka pärast 2020. aastat, et hoida ära kliimapoliitikast tingitud süsinikdioksiidi heite ülekandumise (direktiivi tekstis on kasutatud terminit „süsinikdioksiidi leke") ohtu, senikaua kui muud tähtsamad majandusriigid ei ole võtnud kohustust teha võrreldavaid jõupingutusi, vähendamata enampakkumisel müüdavate LHÜde osa. Enampakkumisel müüdavat osa tuleks õigusaktides väljendada protsendimäärana, et suurendada investeerimisotsustega seotud planeerimiskindlust, parandada läbipaistvust ning muuta kogu süsteem lihtsamaks ja kergemini mõistetavaks.

(4) Liidu tähtsaim ülesanne on elujõulise energialiidu loomine, et tagada oma kodanikele kindel, jätkusuutlik, konkurentsivõimeline ja taskukohane energia. Selle saavutamine nõuab kaugelepürgiva kliimameetme jätkuvat rakendamist Euroopa kliimapoliitika nurgakiviks oleva ELi HKSi kaudu ja energialiidu muude aspektide edendamist[17]. 2030. aasta raamistikus võetud sihi elluviimine aitab kaasa põhjendatud CO_2-hinna kujundamisele ja hoogustab ka edaspidi kasvuhoonegaaside heitkoguste kulutõhusat vähendamist.

(5) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 191 lõikes 2 on sätestatud, et liidu poliitika peab tuginema „saastaja maksab" põhimõttel, ja sellest lähtudes kehtestatakse direktiiviga 2003/87/EÜ üleminek teatud aja jooksul täielikule enampakkumisele. Täieliku ülemineku edasilükkamise õigustatud ajendiks on süsinikdioksiidi heite ülekandumise ärahoidmine ning saastekvootide LHÜde tasuta eraldamist tööstusele õigustab eesmärk kõrvaldada kasvuhoonegaaside heitkoguste suurenemise tegelikud riskid kolmandates riikides, kus tööstusele ei kohaldata võrreldavaid süsinikdioksiidi heitkoguste piiranguid, senikaua kui muud tähtsamad majandusriigid ei ole kohustunud võtma võrreldavaid kliimapoliitika meetmeid.

(6) Üldreegliks jääb LHÜde müümine enampakkumisel, erandiks nende tasuta eraldamine. Nagu Euroopa Ülemkogu ka kinnitas, ei tohiks järelikult vähendada enampakkumisel müüdavat LHÜde osa, mis moodustas 2013.–2020. aastal 57 % LHÜdest. Komisjoni mõjuhinnangus[18] esitatakse üksikasjad enampakkumisele pandava osa kohta ja täpsustatakse, et see 57 % suurune osa kujuneb liikmesriikide nimel enampakkumisele pandud LHÜde arvel, mille hulka kuuluvad uute osalejate jaoks reserveeritud, kuid eraldamata LHÜd, teatud liikmesriikides elektritootmise ajakohastamiseks eraldatud LHÜd ja LHÜd, mis pannakse enampakkumisele hiljem, sest nad paigutatakse turustabiilsusreservi, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega (EL) 2015/…[19].

(7) Kuna muude riikide meetmed ei paku tööstusele võrreldavaid heitkoguste vähendamise stiimuleid, tuleks liidu heitkoguste vähendamisest saadava keskkonnaalase kasu säilimiseks jätkata LHÜde tasuta eraldamist selliste sektorite ja

---

17 COM(2015) 80, millega kehtestatakse vastupidava energialiidu ja tulevikku suunatud kliimamuutuste poliitika raamstrateegia.

18 SEC(2015) XX.

19 Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2015/…, …, milles käsitletakse ELi kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsusreservi loomist ja toimimist ning millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ (ELT L […], […], lk […]).

allsektorite käitistele, kus on süsinikdioksiidi heite ülekandumise tegelik oht. ELi HKSi rakendamisel saadud kogemused näitavad, et sektorites ja allsektorites esinev süsinikdioksiidi heite ülekandumise oht on erineval tasemel ja et LHÜde tasuta eraldamine on süsinikdioksiidi heite ülekandumist ära hoidnud. Mõnes sektoris ja allsektoris võib süsinikdioksiidi heite ülekandumise oht olla suurem, teised suudavad aga märgatava osa heitkoguseid katvatest LHÜde kuludest tootehindadesse üle kanda, kaotamata turuosa ja kandes ainult järelejäänud osa kuludest, mistõttu nendes on süsinikdioksiidi heite ülekandumise oht väike. Komisjon peaks kindlaks tegema ja eristama asjaomaseid sektoreid nende kaubandusmahu ja heitemahukuse põhjal, et määratleda paremini süsinikdioksiidi heite tegeliku ülekandumise ohuga sektorid. Kui nendele kriteeriumidele tuginedes ületatakse künnis, mis on kindlaks määratud kõnealuste sektorite ja allsektorite võime põhjal kanda kulud üle tootehindadesse, võib sektoris või allsektoris esineda süsinikdioksiidi heite ülekandumise oht. Muudel juhtudel on süsinikdioksiidi heite ülekandumise oht väike või see puudub. Kui lisaks võetakse arvesse elektritootmisest väljapoole jäävate sektorite ja allsektorite võime kanda kulud üle tootehindadesse, väheneks selle tagajärjel ka juhuslik kasum.

(8) Et kajastada tehnoloogia arengut asjaomastes sektorites ja teha neis kohandusi vastavalt eraldamisperioodile, tuleks käitistele LHÜde tasuta eraldamiseks kehtestada võrdlusalused, mis määratakse kindlaks 2007.–2008. aasta andmete alusel ja mida ajakohastatakse kooskõlas täheldatud keskmise paranemisega. Prognoositavuse huvides tuleks selleks kohaldada tegurit, mis väljendab parimat hinnangut arengu kohta sektorites, kes peaksid seejärel arvesse võtma käitiste selged, objektiivsed ja kontrollitud andmed, nii et sektoritel, mille paranemismäär erineb sellest tegurist oluliselt, on võrdlusalus, mis on lähemal nende tegelikule paranemismäärale. Kui andmete põhjal ilmneb, et erinevus vähendamistegurist on asjaomase perioodi aasta kohta 2007.–2008. aasta väärtusest rohkem kui 0,5 % võrra suurem või väiksem, kohandatakse seonduvat võrdlusalust selle protsendi võrra. Et tagada rafineerimis- ja keemiatehastes toodetavate aromaatsete süsivesinike, vesiniku ja sünteesgaasi puhul ühesugused tingimused, tuleks jätkata aromaatsete süsivesinike, vesiniku ja sünteesgaasi võrdlusaluste ühtlustamist rafineerimistehaste puhul kasutatavate võrdlusalustega.

(9) Liikmesriigid peaksid kooskõlas riigiabi eeskirjadega maksma osalist hüvitist nende sektorite või allsektorite käitistele, mille puhul on kindlaks tehtud, et seal esineb suur süsinikdioksiidi heite ülekandumise oht, sest kasvuhoonegaaside heitkogustega seotud kulud kantakse üle elektrihindadesse. Konventsiooniosaliste poolt Pariisi konverentsil vastu võetava protokolli ja selle juurde kuuluvate otsustega on vaja rahastamiskõlblike partnerite jaoks sätestada kliimameetmete jõulise rahastamise, tehnosiirde ja suutlikkuse arendamise tingimused, pidades silmas eriti kõige väiksema võimekusega riike. Avaliku sektori kliimameetmete rahalistel vahenditel on tähtis roll ressursside kaasamisel ka pärast 2020. aastat. Seetõttu tuleks enampakkumiste tulu kasutada ka kliimameetmete, sealhulgas kliimamuutuste mõjuga kohanemise rahastamiseks haavatavates kolmandates riikides. Kliimameetmete rahastamiseks kaasatavate vahendite hulk sõltub veel kavatsetavate riiklikult kindlaksmääratud panuste suurusest ja kvaliteedist, hilisematest investeerimiskavadest ja kohandamise ettevalmistamise protsessist liikmesriikides. Liikmesriigid peaksid kasutama enampakkumise tulu ka selleks, et edendada oskuste kujundamist ja majanduse CO_2-heite vähendamisest tingitud tööjõu ümbersuunamist töökohtade vahetamise tõttu.

(10) Selle direktiiviga antav peamine pikaajaline ajend CO_2 kogumiseks ja säilitamiseks ning uue taastuvenergia tehnoloogia kasutuselevõtuks ning vähese süsinikdioksiidiheitega tehnoloogia ja protsesside murrangulisteks uuendusteks on CO_2-hinnaga antav signaal ja see, et püsivalt säilitatud või ära hoitud süsinikdioksiidi heitkoguste eest ei tule LHÜsid tagastada. Et täiendada ressursse, mida kasutatakse juba ärilistel alustel toimivate süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise rajatiste ning taastuvenergia uuendusliku tehnoloogia tutvustamise kiirendamiseks, tuleks kasutada ELi HKSi LHÜsid selleks, et tagada kindel toetus süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise rajatiste, uue taastuvenergia tehnoloogia ja tööstusuuenduste kasutuselevõtu eest vähese süsinikdioksiidiheitega tehnoloogia ja protsesside valdkonnas liidus CO_2 säilitamisel või piisavas ulatuses ärahoidmisel, tingimusel et on olemas kokkulepe teadmiste jagamise kohta. Valdav osa sellest toetusest peaks sõltuma kasvuhoonegaaside heitkoguste tõendatud vältimisest, kuigi osa toetusest võib anda juhul, kui kasutusele võetud tehnoloogiat silmas pidades on eelnevalt kindlaksmääratud vahe-eesmärgid täidetud. Toetatavate projektikulude protsentuaalne maksimummäär võib olenevalt projekti kategooriast erineda.

(11) Moderniseerimisfondi loomiseks tuleks kasutada 2 % ELi HKSi LHÜdest, mis müüakse enampakkumisel kooskõlas määrusega nr 1031/2010 loodud ühise enampakkumisplatvormi kaudu toimuvate enampakkumiste eeskirjade ja meetoditega. Liikmesriigid, kelle SKP inimese kohta oli turuhindade arvestuses 2013. aastal alla 60 % liidu keskmisest, tuleks lugeda moderniseerimisfondi kaudu rahastamiskõlblikuks ja vabastada kuni 2030. aastani täieliku enampakkumise põhimõtte rakendamisest elektritootmise korral; nende puhul kasutatakse LHÜde valikulist tasuta eraldamist, et soodustada läbipaistval viisil nende energiasektori ajakohastamiseks mõeldud reaalinvesteeringuid ning vältida samal ajal moonutusi energia siseturul. Moderniseerimisfondi juhtimise korraldus peaks tagama sidusa, üksikasjaliku ja läbipaistva raamistiku, et saavutada selle kõige tõhusam võimalik rakendamine, võttes arvesse vajadust tagada osalejatele lihtne juurdepääs. juhtimisstruktuuri toimimine peaks olema vastavuses vahendite asjakohase kasutamise eesmärgiga. Juhtimisstruktuur peaks koosnema investeerimisnõukogust ja korralduskomiteest ning otsustamisprotsessis tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta EIP eksperditeadmisi, välja arvatud juhul, kui toetatakse väikesemahulisi projekte riiklike arengupankade laenude või riiklike programmide raames antud toetuste kaudu, millel on moderniseerimisfondiga ühised eesmärgid. Fondist rahastatavate investeeringute kohta peaksid ettepaneku tegema liikmesriigid. Et tagada väikese sissetulekuga liikmesriikide investeerimisvajaduste piisav rahuldamine, lähtutakse vahendite jaotamisel võrdsel määral tõendatud heitkogustest ja SKP kriteeriumidest. Moderniseerimisfondist antavat rahalist abi võib eraldada erinevate vormide kaudu.

(12) Euroopa Ülemkogu on kinnitanud, et parandada tuleks teatud liikmesriikide energiasektori ajakohastamiseks kasutatava LHÜde valikulise tasuta eraldamise võimalusi, sealhulgas läbipaistvust. 10 miljonist eurost algavaid investeeringuid peaksid kõnealused riigid valima konkureeriva pakkumismenetluse kaudu, mis põhineb selgetel ja läbipaistvatel eeskirjadel tagamaks, et tasuta eraldatud LHÜsid kasutatakse energiasektori ajakohastamiseks mõeldud reaalinvesteeringute soodustamiseks kooskõlas energialiidu eesmärkidega. Ka alla 10 miljoni euro jäävaid investeeringuid tuleks pidada rahastamiskõlblikuks LHÜde tasuta eraldamise kaudu. Asjaomased liikmesriigid peaksid sellised investeeringud välja valima selgete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel. Niisuguse valikuprotsessi tulemuste üle tuleks korraldada avalik konsultatsioon. Üldsust tuleks investeerimisprojektide valimise

etapis nõuetekohaselt teavitada, samuti tuleb talle teada anda projektide rakendamisest.

(13) Et tagada avaliku sektori kulutõhusus, peaks ELi HKSi kaudu rahastamine olema kooskõlas liidu muude rahastamisprogrammidega, kaasa arvatud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid.

(14) Olemasolevad sätted väikeste käitiste väljaarvamiseks ELi HKSist jätavad väljaarvatud käitistele võimaluse selle olukorra säilitamiseks ja liikmesriikidele tuleks anda võimalus oma väljaarvatud käitiste loetelu ajakohastada, sealjuures liikmesriikidele, kes seda valikut praegu ei kasuta, tuleks võimaldada seda teha iga kauplemisperioodi alguses.

(15) Euroopa Ülemkogu leppis 2014. aasta oktoobris kokku, et solidaarsusega, majanduskasvuga ja omavahelise ühendatusega seotud põhjustel jaotatakse 10 % liikmesriikide poolt enampakkumisele pandavatest ELi HKSi LHÜdest teatud liikmesriikide vahel, ülejäänud LHÜd jaotatakse kõikide liikmesriikide vahel osadena, mis on täpselt sama suured kui aastatel 2013–2020 kohaldatavad osad; see hõlmab ka sel ajavahemikul liiduga ühinenud liikmesriike. Liikmesriigid, kelle SKP inimese kohta oli 2013. aastal väiksem kui 90 % liidu keskmisest, peaksid sellest solidaarsuspõhimõttest kasu saama ja käesoleva direktiivi asjaomast lisa tuleks sellekohaselt ajakohastada. Tühistada tuleks sellesse jaotusesse antava panuse kohta kehtestatud erand teatud liikmesriikidele, kus keskmine sissetulek inimese kohta on ajavahemikul 2013–2020 üle 20 % liidu keskmisest kõrgem.

(16) Otsusega (EL) 2015/… luuakse ELi HKSi turustabiilsusreserv, et muuta enampakkumise varu paindlikumaks ja süsteem vastupidavamaks. Samuti nähakse selle otsusega ette, et uutele osalejatele kuni 2020. aastani eraldamata ja tegevuse täielikult või osaliselt lõpetanud käitistele eraldamata LHÜd paigutatakse turustabiilsusreservi.

(17) Et võtta vastu muid kui seadusandlikke akte, mis on üldkohaldatavad, täiendavad või muudavad seadusandliku akti teatavaid mitteolemuslikke osi, tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta vastu akte kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3d lõikele 3, artikli 10 lõikele 4, artikli 10a lõigetele 1 ja 8, artiklitele 10b ja 10d, artikli 14 lõikele 1, artiklile 15, artikli 19 lõikele 3, artiklitele 22, 24, 24a ja 25a. Delegeerimise vähendamiseks võimalikult suures ulatuses jäetakse välja olemasolevad volitused, mis on seotud erireservi toimimisega, rahvusvaheliste vahetada lubatud arvestusühikute koguse määramisega, uute standardite kehtestamisega vahetada lubatud arvestusühikute kohta ja uute topeltarvestuse suhtes kohaldatavate eeskirjadega ning mis on sätestatud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3f lõikes 9, artikli 11a lõikes 9 ja artikli 11b lõikes 7. Nende sätete kohaselt vastu võetud aktid jäävad kehtima. On väga tähtis, et komisjon korraldaks oma ettevalmistustöö käigus nõuetekohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Komisjon tagab delegeeritud õigusakte ette valmistades ja koostades asjaomaste dokumentide üheaegse, õigeaegse ja nõuetekohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Seoses direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10 lõikes 4 sätestatud delegeerimisega märgitakse, et liikmesriigid, kes ei kasuta ühist enampakkumisplatvormi, võivad ka edaspidi sellest loobuda.

(18) Et tagada ühesugused tingimused direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a lõike 2 kolmanda lõigu ja artikli 16 lõike 12 rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused. Neid tuleks kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011[20] kohaselt. Rakendusaktide hulga minimeerimiseks tuleks muuta kehtetuks olemasolev volitus seoses direktiivi 2003/87/EÜ artikli 11a lõikega 8, mis käsitleb rahvusvaheliste arvestusühikute koguste edasist täpsustamist. Selle sätte kohaselt vastu võetud aktid jäävad kehtima.

(19) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta[21] on liikmesriigid võtnud kohustuse lisada põhjendatud juhtudel oma ülevõtmismeetmete teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi komponentide ja ülevõtvate riiklike õigusaktide asjaomaste osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul usub seadusandja, et siinsel juhul on selliste dokumentide esitamine põhjendatud.

(20) Selle direktiivi eesmärk on aidata kaasa keskkonna kõrgetasemelise kaitse eesmärgi saavutamisele kooskõlas põhimõttega tagada säästev areng majanduslikult kõige tõhusamal viisil, jättes sealjuures käitistele piisavalt aega kohanemiseks ning pakkudes teatud viisil mõjutatud isikutele soodsamat kohtlemist proportsionaalsel viisil maksimaalses ulatuses, mis sobib kokku selle direktiivi muude eesmärkidega.

(21) Käesoleva direktiiviga austatakse põhiõigusi ja järgitakse eeskätt Euroopa Liidu põhiõiguste harta tunnustatud põhimõtteid.

(22) Kuna liikmesriigid üksi ei suuda selle direktiivi eesmärke piisaval määral täita, vaid neid on nende ulatuse ja mõju tõttu otstarbekam saavutada liidu tasandil, võib liit kehtestada meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas samas artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe see direktiiv kaugemale, kui on vajalik kõnealuste eesmärkide täitmiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA direktiivi.

Artikkel 1
Direktiivi 2003/87/EÜ muudatused

Direktiivi 2003/87/EÜ muudetakse järgmiselt:

(1) Artikli 3d lõike 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakt.”.

(2) Artikli 3f lõige 9 jäetakse välja.

(3) Artikli 9 teine ja kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Alates 2021. aastast on lineaarse vähendamisteguri väärtus 2,2 %.”.

---

[20] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 182/2011, 16. veebruar 2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes, ELT L 55, 28.02.2011, lk 13.

[21] ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

(4) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

a) lõikele 1 lisatakse kolm uut lõiku:

„Alates 2021. aastast müüvad liikmesriigid enampakkumisel 57 % saastekvootidest.

2 % saastekvootide üldkogusest müüakse aastatel 2021–2030 enampakkumisel, et luua fond, millega parandatakse energiatõhusust ja ajakohastatakse energiasüsteeme teatud liikmesriikides, nagu sätestatakse käesoleva direktiivi artiklis 10d (edaspidi „moderniseerimisfond”).

Liikmesriikide poolt enampakkumisel müüdavate ülejäänud saastekvootide üldkogus jaotatakse lõike 2 kohaselt.”;

b) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

i) punktis a asendatakse protsendimäär 88 % protsendimääraga 90 %;

ii) punkt b asendatakse järgmisega:

„b) 10 % enampakkumisele pandavate saastekvootide üldkogusest jaotatakse teatavate liikmesriikide vahel ühenduse solidaarsuse ja majanduskasvu eesmärgil ning sel viisil suurendatakse kõnealuste liikmesriikide poolt punkti a kohaselt enampakkumisel müüdavate saastekvootide kogust IIa lisas täpsustatud protsendimäärade võrra.”; ja

iii) punkt c jäetakse välja;

iv) kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Vajaduse korral kohandatakse punktis b osutatud protsendimäära proportsionaalselt, et jaotamise määr oleks 10 %.”;

c) lõikele 3 lisatakse järgmised punktid j, k ja l:

„j) selliste sektorite või allsektorite finantsmeetmete rahastamine, mille puhul esineb süsinikdioksiidi lekke tegelik oht suurte kaudsete kulude tõttu, mis ilmnevad tegelikult kasvuhoonegaaside heitkogustega seotud kulude ülekandumisel elektrihindadesse, kui need meetmed vastavad artikli 10a lõikes 6 sätestatud nõuetele;

k) kliimameetmete, sealhulgas kliimamuutuste mõjuga kohanemise rahastamine haavatavates kolmandates riikides;

l) oskuste kujundamise soodustamine ja majanduse CO_2-heite vähendamisest tingitud tööjõu ümbersuunamise edendamine töökohtade vahetamise tõttu tihedas koostöös sotsiaalpartneritega.”;

d) lõike 4 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakt.”.

(5) Artiklit 10a muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakt. Selle aktiga sätestatakse ka saastekvootide edasine eraldamine uute osalejate reservist tootmise märkimisväärse suurendamise korral, kohaldades samasuguseid künnisväärtusi ja eraldatud koguste kohandamist, mis rakenduvad tegevuse osalise lõpetamise korral.”;

b) lõikele 2 lisatakse uus kolmas lõik järgmiselt:

„Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusaluseid kohandatakse, et vältida juhusliku kasumi saamist ja kajastada tehnoloogia arengut ajavahemikul 2007–2008 ja igal hilisemal perioodil, mille jaoks määratakse artikli 11 lõike 1 kohaselt tasuta eraldatavad saastekvoodid. Selle kohandamisega vähendatakse artikli 10a alusel vastu võetud aktiga kehtestatud võrdlusaluseid 1 % võrreldes võrdlusalusega, mis kehtestati perioodi 2007–2008 andmete põhjal iga aasta kohta, mis jääb 2008. aasta ja saastekvootide tasuta eraldamise asjaomase perioodi keskpaiga vahele, välja arvatud juhul, kui:

i) komisjon teeb artikli 11 kohaselt esitatud andmete põhjal kindlaks, kas iga võrdlusalus, mis arvutati artiklis 10a sätestatud põhimõtete kohaselt, erineb eespool osutatud aastasest vähendamismäärast igal aastal rohkem kui 0,5 % võrreldes 2007.–2008. aasta võrdlusalusega. Sellisel juhul kohandatakse võrdlusalust kas 0,5 % või 1,5 % võrra iga aasta kohta, mis jääb 2008. aasta ja saastekvootide tasuta eraldamise asjaomase ajavahemiku keskpaiga vahele;

ii) erandina aromaatsete süsivesinike, vesiniku ja sünteesgaasi jaoks kehtestatud võrdlusalustest kohandatakse neid võrdlusaluseid sama protsendi võrra, mis kehtib rafineerimistehaste puhul, et säilitada nende toodete valmistajate jaoks ühesugused tingimused.

Komisjon võtab sel eesmärgil vastu artikli 22a kohase rakendusakti.”;

c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„Et täita artikli 10 sätteid enampakkumisel müüdava osa kohta, kasutatakse igal aastal, mil tasuta eraldatavate saastekvootide kogus ei ületa liikmesriigile enampakkumisel müümiseks ettenähtud maksimaalset osa, selle tasemeni alles jäänud saastekvoote, et ennetada või piirata tasuta eraldatavate saastekvootide koguse vähendamist eesmärgiga tagada liikmesriigile enampakkumisel müüdav osa järgmistel aastatel. Kui maksimaalne tase siiski saavutatakse, kohandatakse vastavalt tasuta eraldatavate saastekvootide kogust. Selline kohandamine toimub alati ühesugusel viisil.”;

d) lõike 6 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid võtavad vastu finantsmeetmed selliste sektorite või allsektorite kasuks, mille puhul esineb süsinikdioksiidi lekke tegelik oht suurte kaudsete kulude tõttu, mis ilmnevad tegelikult kasvuhoonegaaside heitkogustega seotud kulude ülekandumisel elektrihindadesse, võttes arvesse siseturule avalduvat mõju. Selliste kulude osaliseks hüvitamiseks võetavad finantsmeetmed peavad olema kooskõlas riigiabi eeskirjadega.”;

e) lõiget 7 muudetakse järgmiselt:

i) esimese lõigu esimene ja teine lause asendatakse järgmisega:

„Käesoleva direktiivi artikli 10a lõikes 5 osutatud maksimumkogusest eraldatavad saastekvoodid, mida ei eraldata tasuta kuni 2020. aastani, pannakse kõrvale uute osalejate jaoks ja tootmise märkimisväärseks suurendamiseks koos 250 miljoni saastekvoodiga, mis paigutatakse turustabiilsusreservi Euroopa Parlamendi ja nõukogu* otsuse (EL) 2015/… artikli 1 lõike 3 kohaselt.

Alates 2021. aastast paigutatakse lõigete 19 ja 20 kohaldamise tõttu käitistele eraldamata jäetud saastekvoodid kõnealusesse reservi.”;

———

* [*sisestada otsuse täielik pealkiri ja ELT viide*].”;

ii) viies lõik jäetakse välja;

f) lõike 8 esimene, teine ja kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Et toetada uuendusi I lisas loetletud tööstussektorite vähese süsinikdioksiidiheitega tehnoloogia ja protsesside uuendusi, aidata hoogustada ärilisel alusel toimivate CO_2 keskkonnaohutu kogumise ja geoloogilise säilitamise katseprojektidega seotud ehitus- ja käitamistegevust ning edendada uuenduslikke taastuvenergia tehnoloogia katseprojekte liidu territooriumil, tehakse kättesaadavaks 400 miljonit saastekvooti.

Saastekvoote antakse selleks, et uuendada vähese süsinikdioksiidiheitega tööstustehnoloogiat ja -protsesse ning toetada katseprojekte, mille eesmärk on arendada geograafiliselt tasakaalustatud asukohtades mitmesuguseid süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise rajatisi ning taastuvenergia uuenduslikku tehnoloogiat, mis ei ole ärilises mõttes praegu veel elujõulised. Uuendusprojektide edendamiseks võib anda toetust kuni 60 % ulatuses projektide asjakohastest kuludest, sellest kuni 40 % ei tarvitse olla seotud kasvuhoonegaaside heitkoguste tõendatud vältimisega, juhul kui saavutatakse eelnevalt kindlaksmääratud vahe-eesmärgid, võttes arvesse kasutusele võetud tehnoloogiat.

Lisaks täiendatakse otsusega (EL) 2015/… loodud turustabiilsusreservist eraldamata 50 miljoni saastekvoodiga kuni 2021. aastani kõiki olemasolevaid ressursse, mis on jäetud alles, et toetada käesoleva lõike kohaselt eespool osutatud projekte, kaasa arvatud kõikides liikmesriikides rakendatavaid projekte, sealhulgas väikesemahulisi projekte. Projektid valitakse objektiivsete ja läbipaistvate kriteeriumide alusel.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakt.”;

g) lõiked 9 ja 10 jäetakse välja;

h) lõikest 11 jäetakse välja sõnad „kuni 2027. aastal enam tasuta saastekvoote ei eraldata”;

i) lõiked 12–18 jäetakse välja.

(6) Artiklid 10b ja 10c asendatakse järgmistega:

„*Artikkel 10b*

Meetmed teatavate energiamahukate tööstusharude toetamiseks süsinikdioksiidi lekke korral

1. Süsinikdioksiidi lekke oht esineb sektorites ja allsektorites, mille puhul kolmandate riikidega toimuva kaubanduse maht, mida väljendatakse kolmandatesse riikidesse mineva ekspordi koguväärtuse ja kolmandatest riikidest pärineva impordi väärtuse summa ning Euroopa Majanduspiirkonna turu koguväärtuse (aastakäive pluss koguimport kolmandatest riikidest) suhtena, korrutatuna nende heitemahukusega, mida väljendatakse ühikuga $kgCO_2$, ja jagatuna nende kogulisandväärtusega (eurodes), on suurem kui 0,2. Sellistes sektorites ja allsektorites eraldatakse tasuta saastekvoodid kuni 2030. aastani 100 % ulatuses kogusest, mis määratakse kindlaks kooskõlas artikli 10a kohaselt vastu võetud meetmetega.

2. Sektorid ja allsektorid, mille puhul kolmandate riikidega toimuva kaubanduse mahu korrutis nende heitemahukusega on suurem kui 0,18, võib järgmiste kriteeriumide alusel antud kvalitatiivse hinnangu põhjal paigutada lõikes 1 osutatud rühma:

   a) mil määral on kõnealuse sektori või allsektori üksikutel käitistel võimalik vähendada heitkoguste taset või elektrienergia tarbimist;

   (b) praegused ja prognoositavad turunäitajad;

   (c) kasumimarginaalid kui pikaajalise investeerimis- või ümberpaiknemisotsuste võimalikud näitajad.

3. Muud sektorid ja allsektorid suudavad eeldatavasti saastekvootide kulu suuremal määral tootehindadesse üle kanda ja neile eraldatakse kuni 2030. aastani tasuta saastekvoote 30 % ulatuses kogusest, mis määratakse kindlaks kooskõlas artikli 10a kohaselt vastu võetud meetmetega.

4. 31. detsembriks 2019 võtab komisjon artikli 23 kohaselt vastu delegeeritud õigusakti eelmistes lõigetes sätestatu kohta lõikes 1 käsitletud ohu hindamiseks neljakohalise numbriga väljendatud tegevusaladel (NACE 4 kood), võttes aluseks kolme kõige viimase kalendriaasta kättesaadavad andmed.

Artikkel 10c

Tasuta saastekvootide eraldamise võimalus üleminekuperioodil energeetikasektori ajakohastamiseks

1. Erandina artikli 10a lõigetest 1–5 võivad liikmesriigid, kus 2013. aastal oli SKP inimese kohta eurodes väljendatuna turuhindades alla 60 % liidu keskmisest, eraldada üleminekuperioodil elektritootmiskäitistele tasuta saastekvoote energeetikasektori ajakohastamiseks.

2. Kõnealused liikmesriigid korraldavad konkureeriva pakkumismenetluse projektide jaoks, mille investeeringute kogusumma ületab 10 miljonit eurot, et valida välja

saastekvootide tasuta eraldamise kaudu rahastatavad investeeringud. Konkureeriv pakkumismenetlus peab:

a) vastama läbipaistvuse, mittediskrimineerimise, võrdse kohtlemise ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetele;

b) tagama, et pakkumuskõlblikud on ainult sellised projektid, mis aitavad kaasa liikmesriikide energia- ja tarneallikate mitmekesistamisele, vajalikele ümberkorraldustele, keskkonnaseisundi parandamisele ja taristu ajakohastamisele, puhta tehnoloogia arendamisele ning energiatootmise, ülekande- ja jaotussektorite ajakohastamisele;

c) määratlema selged, objektiivsed, läbipaistvad ja mittediskrimineerivad valikukriteeriumid projektide paremusjärjestuse koostamiseks, tagades sel viisil projektide valiku, mis:

i) toovad tasuvusanalüüsi põhjal heitkoguste vähendamisel netokasu ja millega saavutatakse CO_2-heite vähendamine eelnevalt määratud märkimisväärsel tasemel;

ii) on täiendavad, vastavad selgesti asendus- ja ajakohastamisvajadustele ega suurenda turupõhist energianõudlust;

iii) pakuvad parimat hinna ja kvaliteedi suhet.

Liikmesriik, kes kavatseb tasuta saastekvoote valikuliselt eraldada, avaldab 30. juuniks 2019 avalikuks aruteluks üksikasjaliku riikliku raamistiku, millega kehtestatakse konkureeriva pakkumismenetluse tingimused ja valikukriteeriumid.

Kui saastekvootide tasuta eraldamisega toetatakse investeeringuid, mille väärtus on alla 10 miljoni euro, valivad liikmesriigid projektid välja erapooletute ja läbipaistvate kriteeriumide alusel. Niisuguse valikuprotsessi tulemused avaldatakse avalikuks aruteluks. Selle põhjal koostab asjaomane liikmesriik investeeringute loetelu ja esitab selle komisjonile 30. juuniks 2019.

3. Kavandatavate investeeringute väärtus on vähemalt võrdne tasuta eraldatavate saastekvootide turuväärtusega, sealjuures võetakse arvesse otseselt seotud hinnatõusu piiramise vajadust. Turuväärtus on eelmisel kalendriaastal ühise enampakkumisplatvormi kaudu müüdud saastekvootide keskmine hind.

4. Üleminekuperioodil tasuta eraldatud saastekvoodid arvatakse maha saastekvootide kogusest, mida kõnealune liikmesriik müüks muudel tingimustel enampakkumisel. Tasuta eraldatavate saastekvootide üldkogus ei tohi moodustada rohkem kui 40 % saastekvootide kogusest, mille asjaomane liikmesriik saab ajavahemikul 2021–2030 artikli 10 lõike 2 punkti a kohaselt ja mis jaotatakse võrdsete osadena ajavahemiku 2021–2030 igale aastale.

5. Käitajad peavad saastekvootide saamiseks tõendama, et konkureeriva pakkumismenetluse eeskirjade kohaselt välja valitud investeering on tehtud.

6. Liikmesriigid nõuavad toetust saavatelt elektritootjatelt ja võrguettevõtjatelt iga aasta 28. veebruariks aruande esitamist nende valitud investeeringute rakendamise kohta. Liikmesriigid annavad aru komisjonile, kes avalikustab aruanded.”.

(7) Lisatakse järgmine artikkel 10d:

„*Artikkel 10d*

Moderniseerimisfond

1. Et toetada ajavahemikul 2021–2030 investeeringuid energiasüsteemide nüüdisajastamiseks ja energiatõhususe parandamiseks liikmesriikides, kus SKP inimese kohta oli 2013. aastal alla 60 % liidu keskmisest, luuakse fond, mida rahastatakse artiklis 10 sätestatud korras.

   Toetatud investeeringud peavad olema kooskõlas käesoleva direktiivi ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi eesmärkidega.

2. Fondist rahastatakse ka väikesemahulisi energiasüsteemide nüüdisajastamise ja energiatõhususe investeerimisprojekte. Investeerimisnõukogu töötab selliste projektide jaoks välja eraldi suunised ja investeeringute valikukriteeriumid.

3. Rahalised vahendid jaotatakse kombineeritud kriteeriumide alusel, võttes 50 % ulatuses arvesse tõendatud heitkoguseid ja 50 % ulatuses SKP kriteeriume, et kinni pidada IIb lisas sätestatud jaotusmäärast.

4. Fondi juhivad investeerimisnõukogu ja korralduskomitee, mis moodustatakse toetust saavate liikmesriikide, komisjoni, EIP esindajatest ja muude liikmesriikide valitud kolmest esindajast viie aasta pikkuseks ametiajaks. Investeerimisnõukogu vastutab liidu tasandi investeerimispoliitika, asjakohaste rahastamisvahendite ja investeeringute valikukriteeriumide eest. Korralduskomitee vastutab fondi igapäevase juhtimise eest.

   Investeerimisnõukogu valib oma esimeheks komisjoni esindaja. Nõukogu teeb otsuseid konsensuse alusel. Kui investeerimisnõukogu ei jõua esimehe määratud tähtaja jooksul konsensuse alusel kokkuleppele, võtab ta otsuse vastu lihthäälteenamusega.

   Korralduskomitee moodustatakse investeerimisnõukogu nimetatud esindajatest. Komitee võtab otsused vastu lihthäälteenamusega.

   Kui EIP soovitab loobuda investeeringu rahastamisest ja põhjendab oma soovitust, võetakse otsus vastu ainult juhul, kui selle poolt hääletab kaks kolmandikku liikmetest. Sellisel juhul ei osale hääletamises liikmesriik, kus investeering tehakse, ega EIP. Neid kaht eelmist lauset ei kohaldata väikeste projektide suhtes, mida rahastatakse riikliku arengupanga laenudest või riikliku programmi rakendamisele kaasa aitavatest toetustest ning mille konkreetsed eesmärgid on kooskõlas moderniseerimisfondi eesmärkidega, tingimusel et programmi raames ei kasutata rohkem kui 10 % IIb lisas sätestatud liikmesriigi osast.

5. Toetust saavad liikmesriigid esitavad korralduskomiteele igal aastal aruande fondist rahastatavate investeeringute olukorra kohta. Aruanded avalikustatakse ja need sisaldavad:

(a) teavet toetust saavas liikmesriigis rahastatavate investeeringute kohta;

(b) hinnangut investeeringu tulemusel saavutatud energiatõhususe või energiasüsteemide nüüdisajastamise lisandväärtuse kohta.

6. Korralduskomitee annab komisjonile igal aastal aru hindamisest ja investeeringute valimisest saadud kogemuste kohta. Komisjon vaatab projektide valiku põhimõtted 31. detsembriks 2024 läbi ja esitab vajaduse korral korralduskomiteele ettepanekud.

7. Käesoleva artikli rakendamiseks on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakt.”.

(8) Artikli 11 lõikele 1 lisatakse teine lõik järgmiselt:

„Selle direktiiviga hõlmatud käitiste loetelu viieks aastaks alates 1. jaanuarist 2021 esitatakse 30. septembriks 2018, ja loetelud igaks järgnevaks viieks aastaks esitatakse sellest alates iga viie aasta järel. Iga loetelu sisaldab allkäitise tasandil tootmistegevuse, soojuse ja gaaside ülekande, elektritootmise ja heitkoguste andmeid nende esitamisele eelnenud viie kalendriaasta kohta. Saastekvoote eraldatakse tasuta ainult sellistele käitistele, mille kohta on eelnimetatud teave esitatud.”.

(9) Artikli 11a lõiked 8 ja 9 jäetakse välja.

(10) Artikli 11b lõige 7 jäetakse välja.

(11) Artikkel 13 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 13*

Saastekvootide kehtivusaeg

Alates 1. jaanuarist 2013 eraldatud saastekvoodid kehtivad tähtajatult. 1. jaanuarist 2021 eraldatud saastekvootide kohta tehakse märge, mis näitab, millisel kümneaastasel perioodil alates 1. jaanuarist 2021 need välja anti, ja need kehtivad alates selle perioodi esimesest aastast tekitatud heitkoguste suhtes.”.

(12) Artikli 14 lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakt.”.

(13) Artikli 15 viies lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakt.”.

(14) Artikli 16 lõige 12 asendatakse järgmisega:

„12. Vajaduse korral kehtestatakse selles artiklis osutatud menetluste üksikasjalikud eeskirjad. Need rakendusaktid võetakse vastu artiklis 22a sätestatud menetluse kohaselt.”.

(15) Artikli 19 lõike 3 kolmas lause asendatakse järgmisega:

„Määrus sisaldab ka sätteid lepingutes sisalduvate, saastekvootide vastastikust tunnustamist käsitlevate eeskirjade jõustamiseks, et siduda heitkogustega kauplemise süsteemid omavahel. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakt.”.

(16) Artikli 22 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakt.”.

(17) Lisatakse artikkel 22a:

„*Artikkel 22a*
Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab otsuse 93/389/EMÜ artikli 8 kohaselt moodustatud komitee. See komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Sellele lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee ei esita arvamust, jätab komisjon rakendusakti eelnõu vastu võtmata ja sel juhul kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.”.

(18) Artikkel 23 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 23*
Delegeeritud volituste kasutamine

1. Komisjonil on õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 3d lõikes 3, artikli 10 lõikes 4, artikli 10a lõigetes 1 ja 8, artiklites 10b ja 10d, artikli 14 lõikes 1, artiklis 15, artikli 19 lõikes 3, artiklites 22, 24, 24a ja 25a osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile üle määramata ajaks alates*.

* Alusakti jõustumise kuupäev.

3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad lõikes 2 viidatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Eelmiste lõigete kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist

komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.”.

(19) Artiklit 24 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi kohast saastekvootidega kauplemist kohaldada alates 2008. aastast I lisas loetlemata tegevusalade ja kasvuhoonegaaside suhtes, tingimusel et komisjon on selliste tegevusalade ja kasvuhoonegaaside lisamise heaks kiitnud, võttes arvesse kõiki asjaomaseid kriteeriume, eelkõige mõju siseturule, võimalikke konkurentsimoonutusi, ühenduse süsteemi keskkonnaalast terviklikkust ja kavandatava järelevalve ning aruandluse süsteemi usaldusväärsust.

I lisas loetlemata tegevusala või kasvuhoonegaas lisatakse kooskõlas delegeeritud õigusaktidega, mille vastuvõtmiseks antakse komisjonile artikli 23 kohane volitus.”;

b) lõike 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjonile on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakte heitkogustega ja tegevusandmetega seotud seiret ja aruandlust käsitleva määruse vastuvõtmiseks.”.

(20) Artiklit 24a muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Sellised meetmed peavad olema kooskõlas artikli 11b lõike 7 kohaselt vastu võetud õigusaktidega. Komisjonile on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu delegeeritud õigusakt.”;

b) lõige 2 jäetakse välja.

(21) Artikli 25 lõige 2 jäetakse välja.

(22) Artikli 25a lõige 1 asendatakse järgmisega:

„Kui kolmas riik võtab sellest riigist väljuvate ja liidus maanduvate lendude kliimamuutuste mõju vähendamiseks meetmeid, kaalub komisjon pärast selle kolmanda riigi ja liikmesriikidega konsulteerimist artikli 23 lõikes 1 osutatud komitee ees olemasolevaid võimalusi, et tagada parim vastastikune tegevus liidu süsteemi ja kõnealuse riigi meetmete vahel.

Vajaduse korral võib komisjon võtta vastu muudatused, et näha ette asjaomasest kolmandast riigist saabuvate lendude väljaarvamine I lisas loetletud lennutegevuse seast või näha ette I lisas loetletud lennutegevusse muude muudatuste tegemise, mida nõutakse neljanda lõigu kohase kokkuleppe alusel. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 23 vastu selliseid muudatusi.”.

(23) IIa lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi I lisale.

(24) IIb lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi II lisale.

(25) IV lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi III lisale.

Artikkel 2
Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. detsembril 2018. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

   Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste riiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 3
Üleminekusäte

Liikmesriigid tagavad artikli 2 lõikes 1 sätestatud kohustusi täites, et nende riiklikud õigusaktid, millega võetakse üle direktiivi 2003/87/EÜ (viimati muudetud otsusega (EL) 2015/…) artikkel 10, artikli 10a lõiked 5–7, artikli 10a lõike 8 esimene ja teine lõik, artikli 10a lõiked 12–18, artikkel 10c ja artikli 11a lõiked 8 ja 9 ning IIa lisa ja IIb lisa, kehtivad kuni 31. detsembrini 2020.

Artikkel 4
Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 5
Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ eesmärgiga hoogustada heitkoguste kulutõhusat vähendamist ja investeeringuid, mis toetavad süsinikdioksiidiheite vähendamist

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile[22]

Poliitikavaldkond: kliimameetmed

Tegevuspõhise eelarvestamise meede: kliimameetmed liidu ja rahvusvahelisel tasandil (tegevuspõhise eelarvestamise kood 34 02)

Poliitikavaldkond: energia (tegevuspõhise eelarvestamise kood 32 02)

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet**

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet, mis tuleneb katseprojektist/ ettevalmistavast meetmest**[23]

☐ Ettepanek/algatus käsitleb **olemasoleva meetme pikendamist**

✓ Ettepanek/algatus käsitleb **ümbersuunatud meedet**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

Käesolev ettepanek on esimene õigusakt 2014. aasta oktoobris Euroopa Ülemkogus kokku lepitud ning aastani 2030 seatud kliima- ja energiapoliitika raamistiku rakendamiseks, millega saavutatakse ELi eesmärk vähendada 2030. aastaks kasvuhoonegaaside heitkoguseid siseturul kulutõhusal viisil võrreldes 1990. aastaga vähemalt 40 % ja aidata kaasa globaalse soojenemise piiramisele.

Käesolev ettepanek kuulub komisjoni kümne poliitilise prioriteedi hulka ja on energialiidu strateegilise raamistiku tähtis element.

[22] ABM: tegevuspõhine juhtimine; ABB: tegevuspõhine eelarvestamine.

[23] Vastavalt finantsmääruse artikli 54 lõike 2 punktile a või b.

1.4.2. Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile

Erieesmärk nr 1

Vaadata ELi HKSi direktiiv läbi viisil, millega saavutatakse 2030. aastaks heitkoguste vähendamine ELi HKSis võrreldes 2005. aasta tasemega 43 %.

Erieesmärk nr 2

Edendada CO_2-heidet vähendavat innovatsiooni ja kehtestada tööstussektoritele asjakohased, võimalikku süsinikdioksiidi heite ülekandumise (direktiivi tekstis on kasutatud terminit „süsinikdioksiidi leke") ohtu vältivad sätted võrreldavate kliimapoliitika meetmete puudumise tõttu muudes tähtsamates majandusriikides.

Erieesmärk nr 3

Jätkata kliima- ja energiapoliitika raamistikus aastani 2030 sätestatud HKSiga seotud aspektide rakendamist.

Asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile:

Kliimameetmete võtmine / kliimameetmete võtmine liidu ja rahvusvahelisel tasandil

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Täpsustage, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

ELi HKSi direktiiv on jõus ja jääb kehtima ka pärast 2020. aastat. Esitatud algatusega:

– muudetakse iga-aastast heitkoguste vähendamise taset selliselt, et alates 2021. aastast väheneb kogu liidus igal aastal eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute (LHÜd) (direktiivi tekstis on kasutatud terminit „saastekvoot") kogus lineaarse vähendamisteguri 2,2 % võrra;

– tagatakse edasine LHÜde tasuta eraldamine tööstusele pärast 2020. aastat, et ära hoida võimalikku süsinikdioksiidi heite ülekandumise ohtu, senikaua kui muud tähtsamad majandusriigid ei ole kohustunud rakendama võrreldavat kliimapoliitikat;

– luuakse innovatsioonifond, et tugevdada jõupingutusi uue vähese süsinikdioksiidiheitega tehnoloogia kiireks turuletoomiseks, mis aitab ELil täita oma pikaajalisi süsinikdioksiidiheite vähendamise eesmärke;

– luuakse moderniseerimisfond ja nähakse ette LHÜde valikuline tasuta eraldamine energiasektorile, et toetada väiksema sissetulekuga liikmesriikide energiasüsteemide ajakohastamist.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Täpsustage, milliste näitajate alusel hinnatakse ettepaneku/algatuse elluviimist.

Näitaja nr 1: kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise tase ELis. Näitaja nr 2: ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kuuluvate sektorite heitkoguste tase.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ning komisjon töötab välja asjakohased rakendusmeetmed 2020. aasta järgseks perioodiks.

1.5.2. Euroopa Liidu meetme lisandväärtus

ELi HKSi direktiiv on jõus ja jääb kehtima ka pärast 2020. aastat. Kliimamuutused on piiriülene probleem. Arvestades, et liikmesriigid ei suuda eraldi tegutsedes esitatud meetme eesmärki piisaval määral täita, on vaja kliimameedet koordineerida Euroopa ja võimaluse korral üleilmsel tasandil, seega on ELi meede subsidiaarsuse seisukohast põhjendatud. Pealegi on paljudel poliitikaelementidel tähtis siseturumõõde ning paljudel vajalikel investeeringutel tähtis Euroopa mõõde. Seetõttu on eesmärke parem täita ELi tegevusraamistikus.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Komisjon on saanud ELi HKSi kümneaastase toimimise käigus väärtuslikke kogemusi. Need näitavad, et ikka veel on võimalusi suurendada tõhusust tugevamate jõupingutuste kaudu teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkonnas. Jõulisem panustamine investeerimisse peaks aitama kaasa väiksema sissetulekuga liikmesriikide energiasüsteemi nüüdisajastamisele (moderniseerimisfond).

1.5.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

Koostoimest tõuseb tulu, sest ära saab kasutada komisjoni eksperditeadmisi rahaliste vahendite haldamise kohta ja nii ELi kui ka EIP olemasolevate rahastamisvahendite kasutamisel saadud kogemusi.

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

☐ **Piiratud kestusega** ettepanek/algatus

– ☐ Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA

– ☐ Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

✓ **Piiramatu kestusega** ettepanek/algatus

– Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku AAAA–AAAA,

– sellele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Kavandatud eelarve täitmise viisid[24]

☐ **Otsene eelarve täitmine** komisjoni poolt

– ✓ komisjoni talituste, sealhulgas tema töötajate kaudu liidu delegatsioonides

– ☐ rakendusametite kaudu

☐ **Eelarve täitmine** koostöös liikmesriikidega

✓ **Kaudne eelarve täitmine**, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on usaldatud:

– ☐ kolmandatele riikidele või nende määratud asutustele;

– ☐ rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende esindajatele (täpsustage);

– ✓ EIPle ja Euroopa Investeerimisfondile;

– ☐ finantsmääruse artiklites 208 ja 209 nimetatud asutustele;

– ☐ avalik-õiguslikele asutustele;

– ☐ avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, kuivõrd nad esitavad piisavad finantstagatised;

– ☐ liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;

– ☐ isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

– *Mitme eelarve täitmise viisi korral esitage üksikasjad rubriigis „Märkused”.*

Märkused

[24] Eelarve täitmise viise selgitatakse koos viidetega finantsmäärusele veebisaidil http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

ELi HKSi LHÜde haldamist korraldatakse õigusaktide kaudu, mille eest vastutavad komisjoni talitused.

Moderniseerimisfondi tegevust juhivad investeerimisnõukogu ja korralduskomitee, mis moodustatakse liikmesriikide, komisjoni ja EIP esindajatest. Korralduskomitee juhtorgan on komisjon.

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Täpsustage tingimused ja sagedus.

Moderniseerimisfond: kooskõlas direktiivi 2003/87/EÜ artikliga 10d, mis lisati ettepanekuga, annavad toetust saavad liikmesriigid korralduskomiteele igal aastal aru fondi kaudu rahastatavate investeeringute kohta. Korralduskomitee annab komisjonile investeeringute hindamise ja valikuga seotud kogemustest aru kuue kuu jooksul pärast valikuprotsessi lõppemist.

Seoses artikliga 10c võivad rahastamiskõlblikud liikmesriigid kasutada valikuliselt tasuta eraldatavaid LHÜsid energiasektori ajakohastamiseks tehtavate investeeringute toetamiseks ja nad annavad investeeringute kohta aru komisjonile.

Direktiivi 2003/87/EÜ artikli 21 kohaselt, nagu seda praegu kohaldatakse, esitavad liikmesriigid igal aastal komisjonile aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. Komisjon avaldab käesoleva direktiivi kohaldamise aruande kolme kuu jooksul pärast aruande saamist liikmesriikidelt.

Peale selle esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule artikli 10 lõike 5 kohase aruande Euroopa süsinikdioksiidituru toimimise kohta.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid

2.2.1. Välja selgitatud ohud

ELi HKS on juhtiv poliitikavahend ELi heitkoguste vähendamise saavutamiseks umbes pooltes majandusharudes. Alates 2013. aastast on komisjonile tehtud ülesandeks luua liidu register – veebipõhine andmebaas, mille abil tagatakse LHÜdega tehtavate tehingute täpne arvestus, antakse liikmesriikide käsutusse ühine pakkumisplatvorm LHÜde müümiseks enampakkumisel ja mõlemat tegevust toetav asjakohane taristu. Liidu registrit, milles hoitakse ELi HKSi LHÜsid, ohustavad pettuse eesmärgil korraldatavad küberrünnakud, millega võib kaasneda LHÜde vargus või ebaseaduslik kasutamine, mis võib põhjustada suure rahalise kahju (kuni mitme miljardi euro ulatuses), õigusvaidlused ning halvendada märkimisväärselt komisjoni mainet ja usaldusväärsust. See oht on valdkondadevaheline, hõlmates kliimameetmete peadirektoraadi kõrval informaatika, personalihalduse ja julgeoleku ning eelarve peadirektoraati ja õigusteenistust. Kehtestatud on leevendamismeetmed. Finantsrisk kasvab kooskõlas süsinikdioksiidituru väärtuse suurenemisega. Väga suure koguväärtusega LHÜde jaotamine nõuab rangeid põhimõtteid LHÜde eraldamise viiside kohta ja kindlust, et kehtivaid eeskirju järgitakse. Seetõttu tuleb kaasata haldus- ja kontrollisüsteem nii liikmesriikide kui ka komisjoni tasandil.

2.2.2. Teave loodud sisekontrollisüsteemi kohta

2011. aastal loodi kõrgetasemeline juhtivkomitee, kuhu kuuluvad juhtiv peadirektoraat ja seotud peadirektoraadid. 2014. aastal koostati täiemahuline riskihinnang, mille raames määratleti uued, alates 2015. aastast rakendatavad IT-turbe meetmed. Selle tulemusena viidi ellu siseauditi osakonna auditiaruandes esitatud soovitused ELi HKS registri (IT-turve), registrisüsteemi turvalisusmeetmete edasise parandamise, samuti juhtimismeetmete, kvaliteedi tagamise ja katsetamise kohta. Edasisi leevendamismeetmeid rakendatakse alates 2014. aastast. See protsess jätkub.

2.2.3. Kontrolliga kaasnevate kulude ja sellest saadava kasu hinnang ning veariski taseme prognoos

Veariski ei kohaldata.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Täpsustage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed.

Vastuseks ELi HKSiga seotud pettuseohule tugevdas kliimameetmete peadirektoraat kogu komisjonile mõeldud, kutse-eetikat ja usaldusväärsust käsitlevaid valdkonnasuuniseid „Siseringitehingute, pettuste ja tundliku teabe avalikustamisega seotud eetikakoodeks ja tegevusjuhised", hoogustas erikoolitusi ja teadlikkuse suurendamise algatusi. Peadirektoraat töötas välja ka ELi HKSi tundliku teabe liigitamise põhimõtted ja seonduvad töötlemisjuhendid kolme tundlikkuse tasandi kohta. Personalihalduse ja julgeoleku peadirektoraat kinnitas kolm asjakohast HKSi turvamärget (millele viidatakse 10. läbivaatamise 1. julgeolekuteates). Personalihalduse ja julgeoleku peadirektoraat on seisukohal, et sellised märgistamispõhimõtted peaksid olema teistele peadirektoraatidele eeskujuks. Uutele töötajatele korraldatakse järjepidevalt sobivaid koolitusi. Kliimameetmete peadirektoraat kavatseb laiendada neid põhimõtteid liikmesriikide kasutajatele.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Number	Liigendatud/liigendamata[25]	EFTA riigid[26]	kandidaatriigid[27]	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
2	34 01 04 01	Liigendamata	EI	EI	EI	EI
2	34 02 01	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse: ei kohaldata.

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kululiik	Rahaline osalus			
	Number [rubriik……]	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	kandidaatriigid	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
	[XX.YY.YY.YY]		JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI	JAH/EI

[25] Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.

[26] EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

[27] Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani võimalikud kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

KLIIMAMEETMETE peadirektoraat			**2018**[28]	**2019**	**2020**	**2021 ja järgmised aastad**	**KOKKU**
Eelarverida nr 34 02 01	Kulukohustused	(1)	0,750	Ei kohaldata	Ei kohaldata	Ei kohaldata	0,750
	Maksed	(2)	0,250	0,500	Ei kohaldata	Ei kohaldata	0,750
Eelarverida nr 34 01 04 01	Kulukohustused	(1a)	0,27	0,27	0,27	0,27	2,7
	Maksed	(2a)	0,27	0,27	0,27	0,27	2,7
Kliimameetmete peadirektoraadi assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3	0,27	0,27	0,27	0,27	2,7
	Maksed	= 2 + 2a + 3	0,27	0,27	0,27	0,27	2,7
• tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)					
	Maksed	(5)					
• eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU		(6)					
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGI 2 assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused	= 4 + 6	1,020	0,27	0,27	0,27	3,450
	Maksed	= 5 + 6	0,520	0,770	0,27	0,27	3,450

Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki:

[28] Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	5	Halduskulud

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2018[29]	2019	2020	2021 ja järgmised aastad	KOKKU
• Personalikulud		0,4	0,4	0,4	0,792	**6,744**
• Muud halduskulud		0,539	0,539	0,539	0,404	**4,445**
Kliimameetmete peadirektoraat KOKKU	Assigneeringud					

Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGI 5 assigneeringud KOKKU**	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)	0,939	0,939	0,939	1,196	**11,189**

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2018[30]	2019	2020	2021	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIKIDE 1–5 assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused	1,959	1,209	1,209	1,466	**14,639**
	Maksed	1,959	1,209	1,209	1,466	**14,639**

29 Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

30 Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist

– ✓ Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute[31] kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustage eesmärgid ja väljundid			2018		2019		2020		2021 ja järgmised aastad		**KOKKU**	
⇩	Väljundi liik[32]	Väljundi keskmine kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulu kokku
ERIEESMÄRK NR 1[33]												
- Väljund	Uuringute arv	0,250	1	0,250	–	–	–	–	–	–	–	–
ERIEESMÄRK NR 1 KOKKU			1	0,250	–	–			–	–	–	–
ERIEESMÄRK NR 2 ...												
- Väljund	Uuringute arv	0,250	1	0,250	–	–	–	–	–	–	–	–
ERIEESMÄRK NR 2 KOKKU			1	0,250	–	–	–	–	–	–	–	–
ERIEESMÄRK NR 3 ...												
- Väljund	Uuringute arv	0,250	1	0,250	–	–	–	–	–	–	–	–

31 LIFE 2014–2020 määrus (EÜ) nr 1293/2013, ELT L 347/185, 20.12.2013, artikkel 22.

32 Väljunditena käsitletakse tarnitud tooteid ja osutatud teenused (rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

33 Vastavalt punktile 1.4.2 „Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise struktuurile”.

ERIEESMÄRK NR 3 KOKKU	1	0,250	–	–			–	–	–	–
KULU KOKKU	3	0,750	–	–	–	–	–	–	–	–

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Ülevaade

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist

– ✓ Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2018[34]	**2019**	**2020**	**2021 ja järg-mised aastad**	**KOK-KU**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5					
Personalikulud	0,4	0,4	0,4	0,792	**6,744**
Muud halduskulud	0,539	0,539	0,539	0,404	**5,195**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5 KOKKU	0,939	0,939	0,939	1,196	**11,939**

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5[35] **välja jäävad kulud**					
Personalikulud	–	–	–	–	–
Muud halduskulud	0,270	0,270	0,270	0,270	**2,7**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud kokku	0,270	0,270	0,270	0,270	**2,7**

KOKKU	1,209	1,209	1,209	1,466	**14,639**

Personali ja muude halduskuludega seotud assigneeringute vajadused kaetakse asjaomase peadirektoraadi poolt kõnealuse meetme haldamiseks juba antud ja/või ümberpaigutatud assigneeringute raames, täiendades neid vajaduse korral täiendavate

34 Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

35 Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised B.A read), otsene teadustegevus, kaudne teadustegevus.

assigneeringutega, mida võidakse anda haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades eelarvepiirangutega.

3.2.3.2. Hinnanguline personalivajadus

– ☐ Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist

– ✓ Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täistööaja ekvivalentides

		2018[36]	**2019**	**2020**	**2021 ja järgmised aastad**
34 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)		3	3	3	6
XX 01 01 02 (delegatsioonides)					
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)					
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)					
34 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)					
34 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)					
34 01 04 **01**[37]	– peakorteris				
	– delegatsioonides				
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, renditööjõud ja riikide lähetatud eksperdid kaudse teadustegevuse valdkonnas)					
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, renditööjõud ja riikide lähetatud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)					
Muud eelarveread (täpsustage)					
KOKKU		3	3	3	6

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Andmete kogumine, tööstussektori eraldiste arvutamine ja asjakohaste komisjoni otsuste ettevalmistamine, liikmesriikide esitatud riiklike kavade järelevalve ja hindamine, aruannete avalikustamine, moderniseerimisfondi haldamine
Koosseisuvälised töötajad	

[36] Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

[37] Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised B.A read).

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

– ✓ Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.

– ☐ Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

– ☐ Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist.

Kliimameetmete peadirektoraadi sisemised ümberpaigutusvõimalused on ammendatud, mistõttu tuleb kehtestatud ülemmäärade piires teha ümberplaneerimine mitmeaastase finantsraamistiku rubriikides 2 ja 5, sest käesoleva algatuse uutest sätetest tulenevate nõuete täitmiseks on vaja teha lisatööd: alates 2018. aastast on vaja uusi eelarveeraldisi rubriikides 2 ja 5, et katta töötajate, kohtumiste ja lähetuste kulud kaheks andmekogumiseks kauplemisperioodi kohta (praegu kavandatud ühe asemel), samuti kaasnevad innovatsiooni- ja moderniseerimisfondi halduskulud. Üksikasjad on esitatud punkti 3.2.3 tabelis. Me ei saa teha oletusi seoses eelarvepädeva institutsiooni otsustega järgmise mitmeaastase finantsraamistiku kohta, kuid kuna algatuse elluviimine on kavandatud 2027. aasta järgsele ajavahemikule, oleme seisukohal, et järgmises mitmeaastases finantsraamistikus tuleks ümber planeerida sama summa.

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

– Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist

– ~~Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamise, mille hinnanguline summa on järgmine~~:

Assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta **N**	Aasta **N + 1**	Aasta **N + 2**	Aasta **N + 3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			Kokku
Täpsustage kaasrahastav asutus								
Kaasrahastatavad assigneeringud KOKKU								

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

– ✓ Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele.

– ☐ Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:

– ☐ omavahenditele

– ☐ mitmesugustele tuludele

Miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida:	Jooksva aasta eelarves kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse finantsmõju[38]						
		Aasta **N**	Aasta **N + 1**	Aasta **N + 2**	Aasta **N + 3**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
Artikkel …….								

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Täpsustage tuludele avalduva mõju arvutamismeetodit.

[38] Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud, suhkrumaks) korral peab olema märgitud netosumma, st brutosumma pärast 25 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.